

M. TOPOLÁNEK: „TWORZENIE USTAW PRZY STOLE W PRADZE JEST NIEPOROZUMIENIEM”

Senatorowie nad Olzą

TRZYNIEC (kor) - Wizytą w Hucie Trzynieckiej zakończyli wczoraj swoje wyjazdowe posiedzenie członkowie komisji ds. gospodarki, rolnictwa oraz transportu Senatu RC.

Od poniedziałku do piątku senatorowie mieli okazję zapoznać się nie tylko z najważniejszymi problemami naszego regionu - w czwartek bowiem bawili i krótką wizytą również w Katowicach i Tychach (czytaj artykuł pt. „Gospodarka i ekologia”).

„Takie posiedzenia organizujemy kilka razy w roku, a staramy się wyjechać do takich regionów, których problemy należałoby wziąć pod uwagę podczas rozpatrywania projektów konkretnych ustaw” - powiedział dziennikarom przewodniczący komisji, Karel Burda, kogoś kolega Mirek Topolánek dodał, że po wizycie komisji w naszym regionie wiadomo już, że będzie trzeba powołać nową ustawę o ochronie środowiska gruntów leśnych bądź rolnych czy o ochronie przyrody, gdyż ustawy istniejące przeczą sobie. Poprawek wypracują też ustawy celna oraz o podatku konsumpcyjnym. „Trzeba jednak najpierw wyjechać do regionów i wysłuchać opinii konkretnych ludzi. Tworzenie ustaw przy stole w Pradze to bezsens” - stwierdził Topolánek.

Wizję rozpoczęli senatorowie od przesłuchania terenów zdegradowanych przez przemysł górniczy. „Dopiero wtedy, kiedy byliśmy tu po raz pierwszy, dowiedzieliśmy sobie, co znaczyła ta „złota górnictwa” i byliśmy zaskoczeni. Cieszy nas jednak to, że słowicę dystrykt kopalni czynią wszystkim po to, by naprawić sytuację” - powiedział K. Burda. Ten problem był też głównym tematem spotkania ze starostą powiatu karwiskiego oraz przedstawicielami spółki OKK w Stonawie. W tym dniu odbyło się w Kocobzie spotkanie z przedstawicielami polskich

i czeskich urzędów celnych, wieczorem zaś odbyło się spotkanie ze starostami powiatu frydecko-misteckiego, gdzie najwięcej czasu poświęcono budowie szosy szybkiego ruchu R48 między Mostami k. Jabłonkowską a Cz. Cieszyńskiem. „Niektórzy ludzie uważają, że budowa tej szosy może się opóźnić w związku z budową ostrańskiej autostrady D47. To nieporozumienie - już teraz wiadomo, że autostrada to za mało i będzie trzeba wybudować obie drogi. Problemem może być wprowadzenie

Ciąg dalszy na str. 2

W KONKURSIE GEOGRAFICZNYM ZWYCIĘŻYŁA PSP Z CZESKIEGO CIESZYNA

Znasz-li ten kraj?

BYSTRZYCA (kor) - Jedenaście drużyn reprezentujących taką samą liczbę zaoziarników polskich szkół podstawowych zwyciężyło w czwartek w bystrzyckiej PSP swoje sily w 3. edycji konkursu geograficznego, który w tym roku przebiegał po „Znasz-li ten kraj?”.

Jak poinformował „GL” nauczyciel geografii bystrzyckiej podstawówki Grzegorz Łufski, któremu pomogła przygotować tegoroczną edycję „geograficznych grzynek” jego koleżanka Maria Nežerka, konkurs organizowany jest co dwa lata z myślą o uczniach klas 6-9. W poprzednich dwóch edycjach startowali zawodnicy indywidualni, w tym roku zaś po raz pierwszy stanęły w szranki 3-osobowe drużyny.

„Tym razem młodzi geografowie musieli się wykazać swoją wiedzą o Polsce” - powiedział G. Łufski. „Pytania i zadania konkursowe nie były łatwe. Odpowiedzi zawodnicy nie tylko na pytania w piśmie, ale także

cowali też ze ślepych mapami, na których np. trzeba było zaznaczyć najkrótszą drogą samochodową z Cieszyna do Gdańska czy znaleźć granice i stolice nowych województw, musieli rozpoznawać na fotografiach mniej lub bardziej znane zabytki lub pomniki - np. Wieżę Piastowską, Sukienicę, Białupin, gdańskiego Neptuna... Jak się jednak okazało, drużyny radziły sobie całkiem nieźle...”.

Zwyciężyła ostatecznie drużyna z czeskokoczyńskiego PSP przy ul. Hawlicka, na 2. i 3. miejsce zaś uplasowały się szkoły bystrzyckie i wydrzyńskie. Nagrodę ufundowało Polskie Centrum Pedagogiczne.

KIM BYLIŚMY, JESTEŚMY I DOKĄD ZMIERZAMY W OPINII PETRA UHLA

Gościem Zgromadzenia Ogólnego Kongresu Polaków był pełnomocnik rządu ds. praw człowieka, reprezentujący Radę ds. Narodowości Petr Uhl. Korzystając z okazji, redakcja „Głosu Ludu” zadała mu parę pytań.

■ Czy współcześnie widzi Pan zagrożenie dla zachowania różnorodności kulturowej i etnicznej na terytorium „naród - narodów” - grupy etnicznej?

■ Zwracaliśmy sobie, żeby organ państwowy, włączając w to rząd, widział, w czeskich Polakach, ludźmi należących do polskiej mniejszości narodowej (mniejszości narodowej, a nie narodowościowej), równocześnie czeskich współobywateli i zarazem pol-

skich jako członków narodu polskiego. Jesteście bowiem częścią tego narodu, jego kultury, języka - tego, co odróżnia jest mniejszość polską. W Pradze ten fakt nie znajduje uznania. Chciamo by was widzieć jako członków

W przyszłej Europie obywatelstwo czeskie i polskie będzie stało się znaczącym. Będzie następowało obywatelstwo europejskie. Przygotujmy się, że przynależność kulturowa do ludzkiej grupy etnicznej, narodu, będzie stała

▲ Już ryko w przyszłym tygodniu nglądać można w sali wystaw im. Józefa Młodego Miejskiego Domu Kultury w Karwinie-Nowym Mieście ciekawą ekspozycję trzech fotografików - Miroslava Toufara, Leonarda Adamca i Dana W. (autor nie zdradza swojego nazwiska) nazwaną Konikty 10°. Młodzi autorzy - dwaj z Karwiny, trzeci z Trzyci - przedstawiają swoje, najczęściej bardzo portretowe i osobiste, spojrzenie na wczasy - kobiet (wystawę przygotowano z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet). (e) Fot. JAN OLEJNIK

CZESCY SENATORZY NA POLSKIM ŚLĄSKU

Gospodarka i ekologia

KATOWICE, TYCHY (mro) - Grupa senatorów reprezentujących komisję ds. gospodarki, rolnictwa oraz transportu z Kariem Burdą na czele sfaktyt w miniony czwartek oficjalną wizytę w Katowicach i Tychach.

Przed południem senatorzy RC odbyli plenarne spotkanie z wicewojewodą śląskim Andrzejem Golańskim i marszałkiem Sejmiku Śląskiego Janem Olbrychtom oraz przedstawicielami władz samorządowych niższych szczebli. Wzięli w nim także udział konsul generalny RC w Katowicach Mirosław Bielek.

Gościom interesowała wprowadzona z nowym rokiem w Polsce reforma administracji. Pytali o rostrumyżację górnictwa w liczącym 4 mln 900 tys. mieszkańców województwie śląskim i sposobie jego finansowania (rząd RP bierze pożyczki z Banku Światowego). Jan Olbrycht zapoznał senatorów RC z priorytetami na najbliższe lata. Należą do nich: budowa drogi średnicowej (od Olwicy po wyłot z Katowic), dokończenie drogi Bielsko-Cieszyn (likwidacja „wąskiego gardła”), przypięcie pracowni legislacyjnego i przygotowanie pod budowę autostrady A1 (w RC znanej jako D 47). W tej sprawie marszałek śląski skomentował, że przewidywany termin realizacji inwestycji, tj.

V. KLAUS O AKCJI NATO

Bomby sprawy nie rozwiążą...

PRAGA - Ubolewanie z powodu ludzkich tragedii w Jugosławii wyraził w piątek przewodniczący Izby Poselskiej Parlamentu RC Václav Klaus, lider Obywatelskiej Partii Demokratycznej (ODS).

„Bomby same w sobie nie mogą rozwiązać złożonej sytuacji w Kosowie. Rozwiązanie przyniesie może jedynie ponowne rozpoczęcie rokowań przez wszystkie strony” - zapowiedział Klaus stanowisko swojej partii. Jest zdania, że niektóre wstrząśnięte wobec kroków Sojuszu Północnoatlantyckiego wypowiedzi krajowych polityków w żaden sposób nie mogą zaszkodzić stosunkom RC z NATO. Dodał, że ODS z mieszanymi uczuciami patrzy na niektóre wojownicze postawy pewnych polityków i dziennikarzy.

Atak NATO w Jugosławii poparł prezydent Václav Havel, który stwierdził, że jest to „akrajne, ale w obecnej chwili niezbędne rozwiązanie”. W podobny sposób wypowiedział się także lider Unii Wolności (US) Jan Ruml.

NOWY JORK - Rada Bezpieczeństwa ONZ odrzuciła wczoraj opracowany przez Rosję projekt rezolucji, w której żąda się „natychmiastowego wycofania” ataków NATO na Jugosławie.

TIRANA - Żołnierze serbscy zamordowali w czwartek 20 kosowskich Albańczyków z trzech wsi: Godeń, Pruszy i Zylfaj. Serbowie dobiegłynie spalili też wale. Wśród ofiar byli nauczyciele - podał w piątek albański MSW.

BRUKELA - W nocy ze środy na czwartek i z czwartku na pięć samoloty NATO wykonywały 400 lotów bojowych nad Jugoslawie, atakując 50 osłówojowych - poinformowali przedstawiciele Paktu Północnoatlantyckiego w Brukseli.

CZAS LETNI

Już tylko kilkanaście godzin dzieli nas od zmiany czasu zimowego na czas letni. W nocy z 27 na 28 marca przesuniemy wskazówki zegara o godzinę do przodu - z 2.00 na 3.00.

Zmiany w rządzie RP

WARSZAWA - Premier Jerzy Buzek przekaż w czwartek przydziałowi Aleksandrowi Kwaśniewskiemu wnioski o odwołanie odmiu dotychczasowych ministrów i powołanie czterech nowych.

Z rządu odchodzą ministrowie: zdrowia - Wojciech Maksymowicz (RS AWS), kultury - Joanna Wruck-Nazarowa (LW), łączności - Marek Zdrojewski (ZChN) i rolnictwa - Jacek Janowski (SKL) oraz ministrowie bez teki: Ryszard Czarnecki (ZChN), Wiesław Walczak (SKL) i Teresa Karnicka (RS AWS). Rangę ministra utracił kanclerz Premiera Jerzy Widzyk (RS AWS).

Nowym ministrem zdrowia zostaje Franciszka Cegielska (Ruch Słania), ministrem rolnictwa - Artur Bielecki (SKL), ministrem łączności - Mariusz Jędrzejko (ZChN), ministrem kultury - Andrzej Załuski (SKL).

Nowi ministrowie, z wyjątkiem Bieleckiego w szpitalu A. Zamojskiego, odebrali wczoraj nominacje z rąk prezydenta Aleksandra Łukasiewicza.

POGODA

SOBOTA - Pogodnie, zachmurzenie małe, po południu wzrastające. Wiatry słabe opady deszczu. Temperatura w nocy od 6 do 2 st. C, w dzień od 13 do 15 st. C.

NIEDZIELA - Zachmurzenie umiarkowane do dużego, możliwe słabe opady deszczu. Temperatura w nocy od 8 do 4 st. C, w dzień od 11 do 15 st. C.

wyraża i nie straci w Europie na znaczeniu. W odróżnieniu np. od Ścian Zjednoczonych Ameryki Północnej przyszła Europa miałaby być Europą narodów i regionów.

Również i ja nie wprowadzam roz-

Doczekać do Unii...

różnic między Polakami z Polski i Polakami stał, tym, czy są obywatelami RP czy nie. Przecież to w Czeskim mieszkają od urodzenia, tj. od 50-60 lat takie ludzie, którzy nie są obywatelami RC, ale są obywatelami Polski i posiadają kartę „Zezwolenie na pobyt stały”.

Ciąg dalszy na str. 3

Z PAP-em DO KOŁA ŚWIATA

Jak w filmie...

Spektakularna ucieczka z pilnie strażonego więzienia Silverwater w Sydney: W czwartek na dziedzińcu wyładował helikopter, 57-letni więzień walczył do środka i mimo ostrzału strażników - odleciał w nieznane.

Akcja odbicia więźnia trwała 20 sekund. Policja ustaliła, że wcześniej około 30-letnia kobieta, grożąc bronią, zmusiła pilota turystycznego helikoptera, który odbywał lot nad stadionem olimpijskim w Sydney, do lotu w kierunku więzienia Silverwater. W tym czasie więzień odbywał spacer na dziedzińcu więzienia. Tego dnia miał stanąć przed sądem za napad rabunkowy i posiadanie broni.

Po porwaniu helikopter wyładował na przedmieszczy Sydney, gdzie para wsiadła do przygotowanego wcześniej samochodu. Później porzuciła samochód i uciekła w nieznany kierunku.

Nie tylko hotele?

Chińska Armia Ludowo-Wyzwoleńcza (ALW) oddała kontrolę nad zrywanym Pałcem Hotel w Pekinie, realizując narzucony jej przez władze program wyzbycia się posiadanych firm.

Sztab Generalny przekazał swoje 60 procent akcji Pałcu Hotel państwowemu holdingowi China Everbright Group Ltd. Wejście holdingu China Everbright do spółki zarządzającej hotelem przyniesie „ogromne środki na modernizację i na możliwości rozwoju”, skomentował zarząd hotelu.

Formalne przekazanie hotelu nastąpiło trzy miesiące po decyzji ALW, by poważnie ograniczyć swój wpływ na własne imperium przemysłowe. W wyniku decyzji przedsiębiorstwa przeszły pod zarządy powołanych ad hoc rządowych komisji.

W ub. roku w lipcu władze nakazały armii pozbyć się należących do niej przedsiębiorstw, które przynosiły zyski większe niż oficjalny budżet armii. Decyzję uzasadniano koniecznością ograniczenia szerszego się w ALW przemysłu i korupcji oraz potrzebą zmniejszenia tej największej armii świata.

ALW oczekuje, że w ramach rekompensaty otrzymywać będzie stałe dofinansowanie od rządu. Chce również, by została ustalona obowiązkowa wysokość wydatków państwa na armię i by wyniosła ona 1,1 proc. PKB.

W marcu rząd ogłosił, że wydatki na armię wzrosną w tym roku o 12,7 proc., do 104,65 mld juanów (12,7 mld dol.), w porównaniu z rokiem poprzednim.

Jednak gen!

Szwajcarski producent Roche Holding Ltd i instytut biotechnologii deCode Genetics Inc. w Rejkiaviku w Islandii, które rozpoczęły współpracę w lutym 1998 roku, poinformowały, że odkryli lokalizację genu, który powoduje osteoporozę.

Roche przekazał deCode pieniądze na badania w celu dokładnego umiejscowienia genu. Nie podano, jaka to będzie kwota.

Firmy będą pracowały dalej nad odkryciem samego genu i ustaleniem jego wpływu na chorobę.

Osteoporoza to przewlekłe odwapnienie kości, które stają się łamliwe i trudno się zmagają. Około 40 mln ludzi na świecie jest dotkniętych tą chorobą.

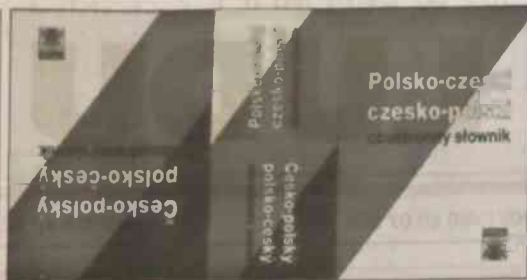
Żądają podwyżek

W północnych Niemczech i w Berlinie zamkniętych było w piątek wiele banków - ponad 10 tys. pracowników strajkowało, żądając podwyżek. W całym Berlinie nie pracowała większość kas oszczędnościowych, czynne były tylko filie prywatnych banków. Około 5-6 tys. bankowców zgromadziło się na Alexanderplatz w zachodnim Berlinie. Ponad 4 tys. pracowników banków przezało ulicami Hamburga i Kilonii. W Hanowerze nie pracowało 11 banków.

Strajk zorganizowały centrale związkowe DAG i HBV i bankowcy z Badenii-Wirtembergii i Saary. Powodem jest żądanie, aby czarna runda rozmów płacowych dla 470 tysięcy zatrudnionych w sektorze bankowym. Rozmowy odbędą się w najbliższy poniedziałek we Frankfurcie nad Menem.

DAG chce 6-proc. podwyżki płac. HBV - 6,5 proc. Związki nie zgadzają się na zlikwidowanie „trzynastek” i wprowadzenie pracy w soboty.

Nie wygnano materiały publicystyczne i informacyjne pochodzący z estatełanego serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej.

WYDAWNICTWO „AGAVE” OFERUJE

Słownik, który warto mieć

Ostatnie wydanie słownika czesko-polskiego i polsko-czeskiego w formie kieszonkowej miało miejsce w ówczesnej Czechosłowacji przed bodajże 30 laty. Długo słownik czesko-polski liczący przeszło 1000 stron, wydany wspólnymi staraniami Państwowego Wydawnictwa Pedagogicznego w Pradze i Wydawnictwa „Wiedza Powszechna” w Warszawie w roku 1991 w nakładzie 9700 sztuk, rozszedł się bez reszty. Taki sam los spotkał słownik polsko-czeski, który ukazał się nieco później.

Jak bardzo potrzebny jest, szczególnie na naszym terenie, słownik polsko-czeski i czesko-polski, nie trzeba podkreślać. Trudno obejść się bez niego nie tylko ludziom pióra, pedagogom, biznesmenom, uczniom i studentom, ale wszystkim ludziom żyjącym w paśmie przygranicznym.

Oto staraniem czeskojęzycznych prywatnego wydawnictwa AGAVE ukazał się na rynku księgarskim północnych Moraw i Śląska już w przyszłym tygodniu „Polsko-czeski i czesko-polski obustronny słownik”. Rozmiarami (9x13 cm, grubość 6 cm) szereg się pomiędzy wydania kieszonkowe, zawiera jednak w porównaniu z klasycznymi wydawnictwami tego typu o wiele więcej hasel - na 800 stronach mieści ich się ok. 20 tys. Słownik kosztować będzie 198 koron.

Ze względu na ograniczony nakład wydawnictwa AGAVE, chcąc wyjąć na-

przeciw tym wszystkim, wśród nich czytelnikom „GL”, którzy zainteresowani będą kupnem słownika, wyrażilo zgodę na rozprowadzenie części nakładu formą wysyłki pocztowych pod podanym adresem, przy czym pokryje z własnych środków koszty zapakowania słownika i wysyłki. Wystarczy tylko przesłać przekazem pocztowym typu „C” (podając dokładnie i czytelnie imię, nazwisko i adres nadawcy) kwotę 198 koron pod adresem: Nakladatelství AGAVE, Okrajová 267, 737 01 Czeski Cieszyń. Po otrzymaniu pieniędzy pracownicy wydawnictwa niezwłocznie wyślą słownik adresatowi. (F.B.)

Senatorowie nad Olzą

Dokończenie ze str. 1

brak finansów, ale istnieje szansa pomocy ze strony Unii Europejskiej” - uważa M. Topolánek.

Bardzo zadowoleni byli senatorowie z wizyty w Hucie Trzyńskiejskiej i jej muzeum. Jak zgodnie stwierdzili - jest to zakład, który po sprywatyzowaniu nie tylko dobrze funkcjonuje, ale jest też jednym z niewielu, który znaczne sumy łoży na ochronę środowiska. Wysoce ocenili też pracę władz gminnych oraz ogromną wolę współpracy między przedstawicielami władz samorządowych z obu stron Olzy. Warto dodać, że wyjazdowe posiedzenie zorganizował senator obwodu trzyniecko-czesko-cieszyńskiego Emil Škrabál, a północne Morawy i Śląsk reprezentował - oprócz M. Topolánka - również Alfréd Michálek (wiceprzewodniczący komisji).

KONKURSY

Urząd Szkolny we Frydku-Mistku ogłasza zgodnie z obowiązującym MSZMiWF RC nr 187/1991 o tworzeniu komisji konkursowych i regulach ich działania w konkursach na określone stanowiska w szkolnictwie, zgodnie z brzmieniem obowiązującego MSZMiWF nr 251/1996, konkursy na stanowiska dyrektorów następujących placówek:

- Szkola Podstawowa z Pol. Językiem Naucz. w Bukowcu nr 66 *
- Szkola Podstawowa z Pol. Językiem Naucz. w Koszarzyskach nr 70 *
- Mateřská škola - Przedszkole w Trzyńcu-Kanadzie, ul. Míru 247 (pośród 38 dzieci 3 polskie) *
- Mateřská škola - Przedszkole w Wędrzyni-Zaolží 615 (pośród 19 dzieci 3 polskie) *

Warunki:

- Przygotowanie fachowe i pedagogiczne oraz wymagana długość stażu pedagogicznego * według obowiązującego MSZMiWF nr 139/1997, o warunkach przygotowania fachowego i pedagogicznego pracowników pedagogicznych i o warunkach kwalifikacji doradców ds. wychowania.
 - 1 rok
 - Znajomość problematyki zarządzania w szkolnictwie i znajomość przepisów szkolnych
 - Dobry stan zdrowia
 - Nienaganną osobowość i moralną
- Zgłoszenia muszą zawierać:**
- Szczegółowy, własnoręcznie napisany życiorys
 - Uwierzytelnione dokumenty o wykształceniu
 - Dokument o długości stażu pedagogicznego i przebiegu zatrudnienia, potwierdzony przez ostatniego pracodawcę
 - Zaświadczenie lekarskie o zdolności do wykonywania funkcji
 - Szkic koncepcji rozwoju szkoły (maks. objętość 5 stron maszynopisu)
 - Wypis z rejestru kar nie starszy niż 6 miesięcy (albo dokument zaświadcujący o wyświadczeniu próby o jego wydanie)
 - Oświadczenie honorowe według par. 4, ust. 3 ustawy nr 451/1991 Dz. U. (formularz do podjęcia w Urzędzie Szkolnym)

Zgłoszenia przysyłać należy najpóźniej do 16 kwietnia 1999 pod adresem: Szkolny úřad, sekretariát ředitelce, ul. Komenkého 447, 738 02 Frydek-Místek. GL 9913

NOWE WIATY STANĄ PRZY ULICY ROBOTNICZEJ

Nie bez ryzyka

HAWIERZÓW (wak) - Pod koniec 1991 roku Urząd Miasta rozpoczął na ogólniejsze z oświatą filią prywatnej firmy Euro AVK w Pradze, która chciała wybudować za własne pieniądze wiaty na przystankach autobusowych. W dwa lata później pierwsze z nich stanęły wzdłuż ulicy 17 Listopada. Dziś na terenie miasteczka znajduje się ich osiemnaście.

„Na mocy umowy udostępniamy miejski teren prywatnej firmie, a ta zobowiązuje się w określonym czasie wybudować wiaty według projektu zaakceptowanego przez architekta miejskiego. Dochód firma może czerpać tylko z reklam, które będą umieszczone na wiatkach. Przedsięwzięcie pociąga za sobą znaczne ryzyko zarówno dla firmy,

jak i miasta, bowiem może nie być szansy na korzystanie z takich miejsc reklamowych. Toteż firma, z którą Urząd Miasta podpisał umowę, musi mieć większy kapitał i gwarantować „Budurowość” - a czwarta, jeszcze w tym roku, w pobliżu centralnego dworca autobusowego. W przyszłym roku kolejne wiaty staną prawdopodobnie w miejscach, w których znajdują się firmy miejscowe, m.in. w Hawierzowie-Szumbarcu.

KONFERENCJA STUDENTÓW OSTRAWSKIEJ POLONISTYKI

Robić coś więcej

OSTRAWA (M. K.) - Już po raz drugi w tym roku akademickim spotkali się 24 marca studenci oświaty polonistycznej na studenckiej konferencji naukowej, która odbyła się w murach uczelni.

Konferencję zainicjował kierownik Katedry Polonistyki i Folklorystyki prof. Jiří Damborský. Docenił starania studentów robić coś więcej, niż tylko uczestniczyć w obowiązkowych zajęciach. „Nie jest ważne, ile mamy na katedrze docentów i profesorów. Ważne jest, jakich mamy studentów” - powiedział.

Na konferencji przedstawiono szereg referatów. Ich autorami byli Ireneusz Hymlik, Monika Kozielec, Barbara Czerna, Michał Skalka, Patricia Filipowa i Ondřej Sylkora.

Konferencję zorganizował i prowadził mgr Petr Vidiák.

W SPÓŁDZIELNI „DOM POLSKI”

Prezesem Bronisław Firla

OSTRAWA (mro) - Walne Zgromadzenie Ludowej Spółdzielni „Dom Polski” w miniony czwartek w drodze ponownych wyborów potwierdziło w dotychczasowych funkcjach członków zarządu: Bronisława Firlę, Zdzisława Wamę, Edwina Macurę, Zdenka Hilla, Teodusa Siwka, Leona Hermannia i Henryka Michalskiego. W komisji rewizyjnej ponownie znaleźli się Piotr Czapla, Halina Hrubá i Bronisław Solczyk.

Na obrady, będące kontynuacją nadzwyczajnego walnego zebrania sprzed tygodnia, stawili się 50 osób.

Dla każdego Karta Klienta

Sieć handlowa Elmax tworzą następujące sklepy:

- Trzmiel - Toruń, nám. Svobody (DH Delvia), tel.: 0659/ 322246
- Czeski Cieszyń, ul. Odboje 11 (przy rynku CSA), tel.: 0659/ 731813
- Hawierzów - Szumbarc, ul. Pułmanová (DH Blesk), tel.: 069/ 6831810
- Karwina - Nowe Miasto, Třída osvobození 1764, tel.: 069/ 6323669

Sklepy oferują szeroki zestaw artykułów gospodarstwa domowego (AGD). Tu znajdziecie Państwo towar pełnej jakości po cenach, nad którymi warto się zastanowić. Profesjonalna obsługa pomoże dokonać klientowi najwłaściwszego zakupu według jego potrzeb i możliwości finansowych.

Klienci, po dokonaniu zakupu w wysokości co najmniej 5 000 Kč, otrzymują Kartę Klienta, która upoważnia do kupna (towaru we wszystkich sklepach Elmax ze zniżką o wartości **5%**

Dla Czytelników „GL” SPECJALNA OFERTA WIELKACNOCA

Każdy, kto do 16 kwietnia br. wyśle pod poniższym adresem wypełnioną ankietę, zostanie właścicielem Karty Klienta bez konieczności dokonania uprzedniego zakupu. Karty zostaną wysłane pocztą. Wszystkie ankiety będą rozlosowane. Do wygrania wspaniałe nagrody - odkurzacze, żelazko i mylnik do kawy. Lista zwycięzców zostanie opublikowana na łamach GL w sobotę 24 kwietnia br. na stronie ogłoszeniowej.

Adres: Karta Elmax, P.O. Box 17, 736 08 Havlíkov 21

☐ Jestem posiadaczem Karty Klienta ☐ TAK ☐ NIE

W najbliższym czasie planuję zakup sprzętu AGD:

☐ lodówka ☐ telewizor ☐ pralka ☐ żelazko

☐ odkurzac ☐ radiomagnetofon

☐ inny

Skąd dowiedziałem się o ofercie sklepów Elmax:

☐ bodziłem sklep ☐ przeczytałem w ulocie

☐ od rodziny, przyjaciół ☐ pierwszy raz słyszę

Inne uwagi:

Adres:

PSC:

KIM BYLIŚMY, JESTEŚMY I DOKĄD ZMIERZAMY W OPINII PETRA UHLA

Doczekać do Unii...

Dokończenie ze str. 1

Zakres terminologiczny określił „grupa etniczna - grupa narodowa” jest ściśle zagadnieniem językowym. Świat frankofonij i anglosaski słowo „national”, „national” - stosuje w innym niż etnicznym kontekście. W wielu międzynarodowych dokumentach mówi się nie o „etniczności”. Dlatego że „narodowość” („nationalitet” czy „nationalität”, „nationality”) oznacza tam obywatelstwo. A „narod” utożsamiany jest z państwem. W tym kontekście typowymi „narodami” są też Szwajcarzy, Belgowie, Kanadyjczycy. „Etniczność” w tym kontekście nie oznacza nie mającego.

Słowa „narodowość” nie używam w ogóle, albo mówię o przynależności państwowej (tj. o obywatelstwie w naszym rozumieniu), albo o etniczności. Przykładowo - jestem etnicznie Czechem i nie odczuwam tego jako określania pejoratywnego. Myślę, że w czeskim systemie prawnym miałyby się dać do odcodzenia od określeń typu „etniczny”, a w miejsce tego i owego „narodowościowego” zakotwiczyć termin „narodowy”. Zaczęć mówić o mniejszościach narodowych.

Nawet Romowie są narodem europejskim, przynajmniej tak sami zaczęli się określać. Dojrzały jako naród, choć nie mają własnego terytorium. Mniejszością narodową są też Serbowie Litwy. Nikomu w Europie nie będziemy wytykać granic, gdzie kończy się narodowość, a zaczyna naród.

Przejdźmy do sprawy podwójnego obywatelstwa...

Rząd w swoim exposé wypowiedział się w kwestii podwójnego obywatelstwa. Ograniczył jego zakres jedynie do Słowaków i Czechów, jeśli w przeszłości byli obywatelami Czechosłowacji, czyli właściwie odniósł się do rozliczenia spadku po wspólnym państwie. Te więc wcielono do projektu rządowego, który już wyszedł do parlamentu. W ostatniej chwili oprócz tego służyło się, a przynajmniej, że za moim wniwieniem, umożliwił uzyskać podwójnego obywatelstwa również i osobom, które mieszkają w RC dłużej niż 20 lat. Ten okres jest długi. Po 5 latach pobytu każdy ma prawo złożyć wniosek o przyznanie mu czeskiego obywatelstwa, jednakże pod warunkiem zrzeczenia się dotychczasowego obywatelstwa. Po 20 latach może swoje poprzednie obywatelstwo zachować. To modyfikację skrojono na miarę potrzeb określonych grup ludności zamieszkujących w RC, a pochodzących z Rumunii, Bułgarii i Grecji - tych, którzy się tu urodzili, nie znając często języka ojczystego, a ich państwa robią im „kłopoty” - np. żądają zbyt dużo pieniędzy. Ostatnia grupa, o którą chodziło, to Polacy osiedla.

To ostatnia sprawa ma podłoże historyczne. Polacy mieszkają tu z dziesiątka lat, a niejednokrotnie „przekroczyli ich granice”. Tak było i w okresie Rzeczypospolitej Polskiej, tj. od końca 1830 do 1939 roku. Ludzie, co się wtedy urodzili i mieszkali, w określonych okolicznościach przyjęli polskie obywatelstwo. To już było bardzo dawno. Po II wojnie światowej rząd czechosłowacki przyjął stanowisko, że akty prawne, które były ucyunione w okresie „braku wolności” (tj. od 29 IX 1938 r.) są nieważne. O tym również traktuje dekret prezydenta Republiki Eduarda Beneša, a potem dalsze ustawy. Czyli, przestrzegając literę prawa, CSR miała nie uznawać obywatelstwa polskiego. Miała możliwość uzgodnienia z Polską, że tym ludziom zostanie wznowione obywatelstwo CSR, albo mogła zachować się dużo bardziej szlachetnie, tak jak to miało miejsce w przypadku Niemców - zarządzić ich deportację. CSR nie zrobiła ani jednego, ani drugiego. Dala im możliwość postawienia na terytorium państwa czechosłowackiego wydając im zezwolenia na pobyt stały.

Dziś, 55 lat po wojnie, nadszedł czas na przychylny gest, by tym ludziom powiedzieć: „Nie macie żadnej w tym kolektywnej winy, że Beckowska Polska zabrała Zaoziś”. Niestety...

■ **Panie Petrze, co Pan mówi.** Mówi Pan, że nie ponosimy kolektywnej odpowiedzialności - ale sądząc po rozwoju sytuacji np. w sprawie zwro-

▲ Petr Uhl (pierwszy z lewej) rozmawia podczas Zgromadzenia Ogólnego Kongresu Polaków z dyrektorem sekretariatu rządowej Rady ds. Narodowości Andrejem Sulitą oraz prezesem Rady Polaków w RC Wawrzynem Fojcikiem. Fot. autorów

tu majątków polskich organizacji - my ponosimy ją stałe...

- Tak. To jest moje stanowisko, iż nie ponosicie kolektywnej winy. A sprawa majątków to coś innego, bo w niej jest granica roku 1948 i ta sprawa jest natury politycznej. Dochodzi do tego kwestie osób prawnych i fizycznych. Nam płacą nie tylko Polacy, ale i „Sokol”, i „Orel”, i związki kobiet, żeśmy im wydali im majątków.

Z przebiegu dyskusji w rządzie, w której brałem udział, zorientowałem się, że wśród ludzi starszych ode mnie o 10 lat (a urodziłem się w 1941 r.) myśli o tym (przynajmniej podwójnego obywatelstwa obywatelom RP mieszkającym na stałe na terytorium RC) stale żywo kojarzy się w jakiś sposób z potwierdzeniem zaboru „beckowskiej Polski” w 1938 r. Stale się tego obawiają. W odróżnieniu od głosowania w sprawie możliwości przyznania podwójnego obywatelstwa Słowakom, gdzie panowała całkowita zgoda, w sprawie Polaków głosowanie było dalekie od jedności, a szale głosów „za” przeważała jedna osoba.

Z rządowego projektu umożliwiającego po 20 latach podwójne obywatelstwo nie wynika automatyczne prawo przyznawania podwójnego obywatelstwa. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na wniosek zainteresowanego będzie mogło udzielić wyjątku, przyznając podwójne obywatelstwo.

■ **Podkreślił, że obywatele polscy zamieszkałi na stałe w RC dłużej niż 20 lat, będą żądać o udzielenie wyjątku.**

- Tak. O tym zagadnieniu debatowałem w rządzie 20 minut i projekt przeszedł jednym głosem. Obawiam się, czy ten projekt przejdzie w parlamencie. Teraz musimy mobilizować prasę i rzeczywiście zacząć dyskutować o kwestii „kolektywnej winy” - odpowiedzialności. Należy sprawy nazwać po imieniu i mówić o uprzedzeniach, które rzeczywiście przeżywają do dzisiaj w ludziach wychowanych na historii etnicznych Czechów.

Jeśli weźmie Pani czeskie podręczniki - to są napisane z punktu widzenia etnicznych Czechów, a nie z punktu widzenia Niemców czy Polaków. A ci ludzie są tak wychowani.

■ **Dodałbym, że przez minione lata socjalistycznego reżimu i okres propagandy przedwojenna Polska, „beckowska”, jak ją Pan nazywa, była odbierana jako państwo faszyzujące...**

- Jestem socjalistą. Chociaż nigdy nie byłem w partii komunistycznej, przypuszczam, że „beckowska Polska” było półfaszyzowskim państwem. Proszę się tu wybaczyć...

■ **20 lat bez praw politycznych to prawie jak kara dożywotnia.** A przecież polscy mieszkańcy tej ziemi też mają swoje poglądy, wiedzieli, na kogo głosować, widzieli, że rząd gospodarnie, a kto nie. Jak przedstawia się sytuacja prawa cudzoziem-

ców stale zamieszkałych w RC do głosowania w ich gminach?

- Nad tym zagadnieniem się nie pracuje. Jak będzie się przygotowywać nową odrynąć wyborczą, to będą te sprawy forsować. To nowoczesny trend przyjmowany za naturalny w Europie Zachodniej. Tam obywatele krajów UE, którzy mieszkają gdziekolwiek na jej terytorium, głosują na poziomie lokalnym i regionalnym. Nie głosują do parlamentu narodowego, za to oddają swój głos do parlamentu europejskiego.

Myślę, że należało by w RC zainicjować ten trend. Przykładowo, jeśli ktoś nie jest obywatelem RC, ale mieszka na jej terytorium, w danej gminie dłużej niż 5 lat...

■ **Pięć lat?**

- To mój pomysł, to nie jest nigdzie zapisane. Tak to specyfikuje praktyka zachodnia. Myślę, że takie prawo mogłoby być. Moim zdaniem, z kartą „Zezwolenia na pobyt stały” Polacy mają większość praw w kraju, ale nie obywatelskich. Podczas integracji z Unią Europejską ta sprawa przestanie mieć znaczenie.

Wracając do podwójnego obywatelstwa. Zaproponowałem je jako wyjątek, a nie jako automatyczne prawo. Zaproponowałem 20 lat, nie 10 czy 15 dlatego, żeby projekt miał szansę uchwalenia w parlamencie...

Powtarzam, że reakcja obecnego rządu, który jest w odróżnieniu od swojego bardziej proeuropejskiego poprzednika inny, była zaskakująca. Prawda jest, że niektórzy ministrowie nie wiedzieli o tej sprawie, nie otrzymali w porę materiałów... Niestety mogło tu przysłać, że materiały, które wypracowało Ministerstwo Spraw Zagranicznych, były w tej sprawie na wkrótce negatywne. Jednocześnie negatywne - tam nawet znalazła odzwierciedlenie teza o „kolektywnej winie”, precyzując - są tam pasaży, które się da interpretować tak, że bazują na kolektywnej odpowiedzialności. Minister spraw zagranicznych opowiedział się za cieszącymi Polakami. Nie udośćnił też tego materiału członkom rządu, jedynie mnie, bym się uziębł w argumenty - bowiem zajmuję się prawami człowieka.

■ **Gdy nastanie oczekiwany rok 2005, przypuszczalny rok wejścia do Unii, jak będą wtedy rysować się te sprawy obywatelskie?**

- Przede wszystkim będzie to inna Unia niż teraz. Dzisiaj obowiązuje w niej podwójne obywatelstwo - unijne i dane państwa. To ostatnie ma pierwszeństwo z wielu punktów widzenia. Stojąco obywatelstwo unijne będzie przejmować rolę. Także obywatele w RC czy RP będą zachowane, ale do wyborów pójdziemy wspólnie.

■ **A więc możemy się cieszyć na myśl o tym momencie. Przejdźmy do zamierzonej już w naszej rozmowie sprawy majątków...** Cłagne się za nami odium kolektywnej winy - co robić z tym fantem?

- Myślę, że państwo winno zabezpieczyć materialne funkcjonowanie organizacji mniejszości narodowych. Sprawa majątków polskich organizacji jest spoliżowana i historyczna. Mnie się o tym mówi ciężko. Jako poseł Zgromadzenia Federalnego podniosłem rękę za ustawami restytucyjnymi. Dziś uważam to za błąd. Nie miało być żadnych restytucji. Jeśli stała się rzeczywistość krzywdy, to w większości miałyby być odszkodowania finansowe, ale w żadnym przypadku nie miało dojść do restytucji. Tak brzmiało moje stanowisko. Dlatego, że jakkolwiek restytucja wywołuje nowe krzywdy, nowe problemy.

Nigdy publicznie nie wyrażałem przeciwko restytucji majątków. W sprawie zwrotu tego czy innego obiektu możecie oczekiwać mojego wsparcia. Ale a przesiunicie granicy restytucji z 1948 roku na 1945 - nie!

■ **Karta „Zezwolenia na stały pobyt” przez RC nie jest uznawana za dowód tożsamości. Stąd obywatele polscy na stałe zamieszkałi na terytorium RC w państwie nadgranicznym nie mogą korzystać z dobrodziejstw małego ruchu granicznego...**

- Wiem o tym. Mogą przekraczać granicę na przejściach paszportowych po okazaniu polskiego paszportu. Na początku marca rozmawiałem i zarem złożyłem wniosek u Karla Freunda, dyrektora Policji Cudzoziemskiej, by naprawić tę sytuację. On mi to obiecał. Powiedział, że wyda polecenie do służb granicznych, by w reżimie małego ruchu granicznego przepuszczano także obywateli polskich legitymujących się dowodem tożsamości - paszportem polskim uzupełnionym zaświadczaniem potwierdzającym miejsce zameldowania kartą „Zezwolenia na pobyt stały”.

■ **Więc paszport plus karta pobytu i można przekraczać granicę na przejściu małego ruchu granicznego. Przejdźmy do Konwencji ramowej ochrony mniejszości narodowych. Czy panuje już jasność w sprawie systemu konsultacji w sprawie jej wprowadzenia?**

- Jest on ustalony w Radzie ds. Mniejszości Narodowych przy rządzie RC, a w jego pracach biorą udział Wawrzyniec Fojcik i Danuta Branna. Oni dostają wszystkie materiały. Nam chodzi o to, żebyśmy zrobili dobrą ustawę, wytyczającą z tej konwencji. Np. 16 marca jedziemy m.in. i z Wawrzyncem Fojkiem na Węgry poznać się z tamtejszymi przedstawicielami w tej sprawie. Przypuszczamy, że na Węgrzech uregulowania należą do najlepszych w Europie. Chodzi o mniejszościowe samorządy i autonomię kulturalną. Jestem zwolennikiem podobnych rozwiązań. Nie jestem przy tym pewny, czy podobne rozwiązanie przejdzie przez nasz parlament i rząd.

Za rozmowę podziękowała

MARTYNA RADŁOWSKA-OBRSUNIK

■ NASZA ANKIETA

Tę tożsamość wynosi się z domu

W styczniowych numerach „GL” można było śledzić wyniki przeprowadzonej przez Stanisława Zahradnika ankiety nt. stanu świadomości narodowej młodzieży polskich szkół średnich na Zaoziś.

„Co w wypowiedziach naszej młodzieży było dla Pani nieprzyjemnym zaskoczeniem oraz jakie konkretne działania ze strony kadry nauczycielskiej mogą powstrzymać proces zobojętnienia młodzieży na sprawy polskie?” - zapytaliśmy pedagogów jako tych, którym do „duszy uczniowskiej” zająć jest najłatwiej.

EUGENIA KAŃA, PSP Hawierzów-Błędowice: „Powiedziałabym, że wyniki ankiety jako całości były dla mnie rzeczywiście dużym zaskoczeniem. Tym bardziej, że całe życie wpajałam uczniom polskość, nawet w czasach, gdy wychowywanie na patriotów nie było zbyt mile widziane. Myślę jednak, że ten, kto chciał to robić, miał możliwość podsunąć swoim wychowankom te wartości, które uważał za najważniejsze. Ja zauważam to w swoich klasach, że uczniowie nie czują potrzeby być Polakami. A przecież państwo polskie, jak sięgać do historii, nie ma się czego wstydzić. Podobnie teraz, w nowych warunkach ekonomiczno-społecznych, też nie dla siebie radzi. Poza tym na każdym kroku staram się podkreślać, że we wspólnej Europie każdy język, który człowiek opamię, a więc i polski, będzie jego atutem, a nie ciężarem”.

ALICJA BERKI, PSP Łutyna Dolna: „Zaraz po pokazaniu się na łamach „GL” wyników ankiety Stanisława Zahradnika dyskutowaliśmy na ten temat w gronie nauczycielskim. Tego po prostu nie dało się pominąć milczeniem. Zaskoczyło mnie bardzo, że w klasach maturalnych polskich szkół średnich młodzież czuje się nie Polakami, ale nie wiadomo kim. Obawiam się, że sprawy narodowości poruszane są tylko w szkole, a w domu na ten temat się nie rozmawia. Problem stwarza też czytanie i w ogóle mówienie po polsku. Dlatego w mojej szkole wymagam, żeby językiem literackim posługiwano się nie tylko na lekcjach, ale również w czasie przerwy. Tutaj jednak obok szkoły swoją rolę powinna także odegrać rodzina. Jeżeli bowiem w rodzinach dzieci będą wychowywane w duchu polskim, wtedy szkoła też będzie łatwiej w nauce patriotyzmu oraz tolerancji wobec innych narodowości. W szkołach podstawowych pod tym względem chyba jeszcze nie jest tak źle, ale w szkołach średnich już jest sytuacja nieco inna. Między innymi dlatego wrzuciłam na siebie funkcję nauczelnika HPC, bo jest to organizacja, która powinna wpajać wartości polskie”.

BARBARA MICHEJDA, Akademia Handlowa Cz. Cieszyńska: „Ja osobiście byłam niemalże zaskoczona obojętnością wobec kultury polskiej i języka oraz brakiem przywiązania do tych wartości. Uważam jednak, że proces kształtowania uczuć patriotycznych powinien być zapoczątkowany w domu rodzinnym. Myślę też, że jest błędem uczenie patriotyzmu przez wróżenie nawiązywanie do innych nacji, przez wywyższanie kultury własnego narodu czy czasami nawet ośmieszanie kultur innych. A patriotyzm, w nowoczesnym pojęciu, powinien polegać na równym traktowaniu wszystkich narodów, akceptacji ich odrębności i tradycji, co oczywiście nie oznacza, że o swoich korzeniach będziemy zapominać. Jak wynika z moich doświadczeń, dzisiejsza młodzież nie lubi ciągłego odwoływania się do tradycji i historii, ale szuka wzorów współczesnych i takie właśnie na podstawie najnowszych osiągnięć państwa polskiego powinniśmy jej podsunąć”.

MARTA ROSZKA, PSP Wędrzyn: „Przed zleceniem, może niedługo lata podobną ankietę na lekcjach nauki obywatelskiej przeprowadzałam wśród naszych uczniów i stał się odpowiedź w obecnej ankiecie nie były już dla mnie tak szokujące, ponieważ były prawie takie same, jak te, które ja wtedy uzyskałam. Sama szkoła tutaj niewiele może zdziałać. Dziecko bowiem w dużej mierze tożsamość narodową wynosi z domu. Wielki wpływ mają także warunki lokalne, czy to już dostęp do polskich programów telewizyjnych, książki polskich czy czasopiśm. Bardzo wskazane są też lekcje patriotyzmu, ale tak powiem, na żywo. Mam na myśli wszelkiego rodzaju wyjazdy do Polski”.

(ach)

W 190. ROCZNICĘ URODZIN I 150. ROCZNICĘ ŚMIERCI JULIUSZA SŁOWACKIEGO

Poeta w listach i sztambuchach

"Imię może zapisane na tej karcie wkrótce może obojętnie i zapomnianie będzie - chwila ta jednak, w której mi się tu wpisać dozwolono, jest jedną z chwil najprzyjemniejszych w moim życiu. Julek, Wierchówka, rok 1826".

Wierchówka, młodzieńcze wspomnienie poety. I młodzieńcze jego wędrowki w tych okolicach Baru. Bywał tam Słowacki w letnich miesiącach. Potem w wielu jego utworach, w „Królu Ladawym”, w „Beniowskim”, w „Fantazym”, w „Kordiana” (Z jednej strony widać dom wiejski, z drugiej - za ogrodem dziedzińca staw, pola - i las sosnowy) znajdziemy wiele elementów z tamtego krajobrazu, topografii i klimatu. Ten sztambuch, do którego wpisał się, należał do Julii Michalskiej. Wierchówkę i Julinkę (może nazwa pochodzi od imienia owej Julki) wspominał też potem nieraz w listach do matki:

"Zadroszczyć ci, że jesteś nad błękitnym jeziorem w Julinkach - zawołaj mi Julko! bledzie, niech przypłyń, mach dziwnymi oczkami pytając ciebie o tę skąbną dziewczeczkę smagłą, która nie niedys o zachodzie słońca wywoływała z gór i karmiąc je dumala o miłości i szczęściu". (21. VIII. 1838).

Sentyment do sztambuchów przejął Juliusz od swej matki. Odgrywały one wreszcie, owe sztambuchy, będące, jak to pięknie określił poeta, „Brylantowym wieniec wielkiej kaskady unioń i pamiątek”, dużą rolę w dawnych czasach. Znany był „Jmionnik” samej pani Salomei Słowackiej, gdzie wpisywali jej się m.in. Zan i Mickiewicz. Tam na ostatniej stronie ręką właścicielki skreśliła prawdopodobnie do syna takie słowa: „Śmiało więc, młodzieńcze na zaczętej drodze, bo wielka jest przyszłość każdego, ktośkolwiek poczuwając w sobie iskłę boską, w jasne słońce ja rozdmucha”.

Gdy Juliusz znajduje się poza krajem, ten pełny zwyczaj pasowy czy letni, w jakim się znajdowali w Warszawie, w listach do matki: „Muszę się wyznać Mamie, że darowalem jej przesyłany sztambuch - dziwiłem się, że jej listy w nim nie napisały, i dowieiedziałem się, że w Paryżu nie znała sztambuchów tak jak u nas dla przyjaciół podwójnych - starają się tylko o napisy ludzi sławnych, imię w świecie. Nawet rysunki powinny być rękami przez sławnych malarzów ro-

▲ Romantyczny poeta według statuetki Hopwooda wykonanej na podstawie portretu J. Kurowskiego z roku 1838. ● Salomea Słowacka-Béca - matka Juliusza Słowackiego. Miniatura nieokreślonego malarza (znajduje się w Muzeum im. Mickiewicza w Warszawie).

bionymi. Jak to doskonale maluje próżność Francuzów - ten brak uczucia, nawet w kobietach”.

Marię Wodzińską poznał poeta w Szwajcarii. Wodzińscy mieszkali wówczas w Genewie i tam ujrzał po raz pierwszy ich córkę świetnie grającą na fortepianie, właśnie Marię. Jej poświęcił jeden z najpiękniejszych liryków: „Rozłączenie” i jej w lutym 1835 r. w albumie skreślił takie słowa na pamiątkę wspólnej wyprawy w Alpy:

Byli tam, kiedy śnieżnych gór błyszczą korony,
Gdzie w ciemnym sośnie...

O podróży tej pisał szczegółowo swej matce: (...) „Zadne opisy nie oddają mi wam zieleni szmaragdowej, którą widać w dolinie - tych domów białych, które po niej są rozsypane - tej góry złotego koloru - tych gazowych chmur, które się wieszają po jej szczytach. A ja - to wszystko - widziałem. I znowu po trzech godzinach drogi stąpaliśmy po gołych skałach gdzie niedzide śniegami pokrytych... i znowu nie nie widziałem, tylko skały i śnieg - czarne jezioro i niebo. Po zejściu z tej góry, na drugiej stronie znaleźliśmy

jeszcze piękniejszą okolicę, jeszcze piękniejsze drzewa i kwiaty - kaskady srebrne z gór spadające i prześliczne szalety (drewniane chatki szwajcar-

śródlęszczyń w Glisbach, a śród laurów w Terni.

Dwa miesiące wcześniej w pamiętniku jej córki Zofii napisał: „Niechaj mnie Zofka o wiersze nie prosi (...)”

Drugiej córce Joannie - Ludwice skreślił wiersz zaczynający się od zwrotki:

Reprodukcje z archiwum „GL”

Gdy na ojczyznę spojrzę czy Lolka karmione słońcem i tęcza czułości,
Niechajże spojrzę tak, jak oczy Polki,
Spokojne - ale z ogniem i miłością

(...) a kończący się:
Wieniec ja powiem srodze rozkochany
I nawet w rymy to zamknę królowskie:
Ze choć widziałem w oczach cztery zmiary,
Prawdziwie Lolka ma oczy niebieskie.

Matka dziewczynkę miała wówczas lat 33 i uwielbienie Juliusza schlebowało jej kobiecości. Jeździł za nią, otrzymywała od niego listy, ale w swoich listach nie ujawniał takich treści, takich uczuć, jakie płonęły w jego sercu, żyły w wierszach. Pisał dnia 16 czerwca 1841 r. do Joanny, zaczynając list mało miłym, a może wielomównym, wykrzyknikiem: „Pani! (...) Zaledwo przyjechałem do Paryża, wrogi moje, wychłostałem w pierwszej i trzeciej piędzi „Beniowskiego”, wydawcy „Młodej Polski”, jezuckiego dziennika, a obeszerniej biorąc jeszcze rzecz. Litwini - postanowili zabić mnie lub upokorzyć - jako na drugi dzień zaraz przysłał mi jednego z Elegancji Litewskiej młodzieńca, aby mnie wyrwał, ten z miną

bardzo dumna i zimna oddał mi bilecik (...) odpowiedziałem, że (...) będę się strzeżał, przyjmując wszystkie warunki, które mi podadzą. Jakoż nazajutrz posłałem do nich mojego sekundanę z poleceniem, aby na wszystkie pojedynkowe punkta przez nich podane przysłał. Przez dni pięć czekałem na ostateczną decyzję, w poniedziałek dopiero wieczór o jedenastej dowiedziałem się, że pojedynek ma być nie w St. Germain, ale miejscu zamkniętym (...) mój przeciwnik, ten sam krytyk „Balladyny”, który podczas improwizacji mojej omdlał (Roplewski, autor nieprzychylnych recenzji o Słowackim) przywieziony został z St. Germain, gdzie serce swoje u panny Pauliny Plater zostawił. Przywieziony bez serca, błąd, z czerwonymi obłakami oczyma, bardziej do młodości niż do strzelania się skłonny (...) We wtorek o godzinie 5-jej rano obudziliśmy się - przysięgam Pani, zupełnie spokojnie, spojrzaliśmy na drzewa rosnące pod mymi oknami, na słońce złote, wypiliłem cygaro, wypilem szklankę starego wina, zjadłem dwa ciasteczka, a ubrawszy się cały czarno, tak, aby żadnego celu na mojej osobie nie było, wyszedłem sam z domu o 7-mej do ogrodu Luxembourg, gdzie o pół do dziewiętej miał się zejść z mną Nabielak, rzekłem, proszę, aby mi wyznaczone było dziś albo jutro godzina pojedynku. (...) Z kimże ty się bić chcesz, rzekł do mnie, chyba z wiatrem - oni się już cofnęli”.

„Ze wszystkich swoich podróży, ze wszystkich krótszych i dłuższych pobytów stał listy do matki. Gdy widzieli się po raz ostatni we Wrocławiu, już nazajutrz napisał do niej: „Wczoraj wieczorem przechodziłem koło domu, gdzie mieszkała, i patrzyłem w twoje biedne, puste okienka - twojej głowki ciarkowej nie było, biedna ty - i biedny ja! Dziś o piątej wieczorem jeszcze dalej od Ciebie odjadę”. A potem już z Ostendy doznał: „Za dni parę wyjadę stąd. Oco jest cała podróż moja - smutna i milerzga. Ust prawie nie otworzyłem jadąc. Powozy leciały ze mną - leciały jak chmury... Niech mi Bóg będzie litownym! Około 20 lipca był już w Paryżu i oduł prawie wszystkie dni jego życia są walką ze swoim ciałem i słabym ciałem. Ciężko już bardzo chodzący odwiedził Cyprian Norwid. W końcu marca, wkrótce przed śmiercią, w odpowiedzi na list pani Bobrowej zanepokojonej jego przedłużającym się milczeniem, wysłał jej ostatni bilecik: „Pani! Bardzo i bardzo się z moim zdrowiem (...) Zegnam pani - i obiecuję przyjąć, jeżeli Bóg jeszcze pozwoli, wierny służa Juliusz Słowacki”.

(Wg tygodnika „Stolica”)

W GÓRNOŚUSKIEJ PODSTAWÓWCE ROSNĄ TALENTY

Nie tylko sukcesy w olimpiadach przedmiotów ścisłych czy konkursach językowych przyniosła założeńskiemu polskiemu szkółkom rozgłos i dobrą sławę. Również laury odnoszone na polu działalności pozalekcyjnej, niekiedy niezręcznie bezpośrednio związanej z obowiązkowymi programami nauczania, pozwalają naszym uczniom dać o sobie znać.

Jedną ze szkół, gdzie o o dobrej matematyki nie jest trudno, zaś od obiecujących muzyków aż do rolników, jest Polska Szkoła Podstawowa w Ścieżce Górnej. Jak na bowiem poinformowała dyrektorka Apolonia Mrózek, dwójce uczniów kl. 9 (Adrian Tomasz i Krystyna Lancer) w ub. środę zostało brawa szkoły w eliminacjach okręgowych olimpiady matematycznej w Ostrowie, a Michał Weiser z kl. 5 znowu dwoma miesiącami wraz z innymi uczniami laureatami uplasował się na pierwszym miejscu w eliminacjach okręgowych olimpiady matematycznej organizowanej przez Polskie Centrum Pedagogiczne w Cz. Cieszyńskie dla uczniów polskich powiatu karwińskiego i rydzko-miejskiego. Czwórka uczniów zdobyła natomiast najwyższe lokaty w powiatowych konkursach gry na instrumentach muzycznych, jakie na początku bm. przebiegały w Ostrowie i Karwinie.

Uczennice klasy 8. Michaela Walska zajęły pierwsze miejsce w grze na skrzypcach, a Krystian Danel z klasy 9, który nota bene został już przyjęty do ostrowskiego konserwatorium, też pierwsze, ale w grze na wioślach. Oboje zakwalifikowali się więc do eliminacji okręgowych konkursów - mówi A. Mrózek. Również uczniowie klas młodszych Mariusz Daniel (kl. 4) oraz Agata Rzymian (kl. 3) zabrali, na co ich stać, zdobywając

w swojej kategorii pierwszą lokatę w grze na skrzypcach (Mariusz) oraz trzecią w grze na fortepianie (Agata).

Skoro A. Mrózek ma w „swej” placówce uczniów w tym kierunku uzdolnionych, zamierza ich talenty oraz umiejętności odpowiednio wykorzystać i zaprezentować je publiczności pod-

czas inauguracji Roku Chopinowskiego - imprezy, której przygotowania podejmuje nauczycielka Danuta Ondruch, a zaplanowanej na drugą połowę kwietnia w auli szkoły.

„Odkąd nasza aula przybrała nową szatę (a jest się czym pochlubić: zielonkawą wykładziną, setka nowych krzeseł na widowni, a nad sceną niebylejakie reflektory - przyp. red.), dzieci gromią się do kółek teatralnych i chcą występować” - włącza się do rozmowy nauczycielka Jadwiga Czap, pod kierunkiem której już od kilku lat systematycznie działają w szkole pod wspólną nazwą „Przygoda” kółka teatralne oraz chóry.

Możliwości wystąpienia na deskach szkolnej sceny młodym górnośląskim „aktorom” krocą się już na początku maja, albowiem z okazji Dnia Matki „Przygoda” wystawi aż dwie sztuki. W pierwszej, pt. „W kramie czekoladowej rzeki”, do której scenariusz oraz

muzykę opracowała sama kierowniczka teatru, wystąpią uczniowie klas młodszych. Natomiast w drugim spektaklu, a jest nim „Mały kszuś”, zagrają uczniowie klas 6-7.

Scenariusz do „Małego Księcia” autorką 1. Wojciechowskiej przywieźliśmy z ubiegłorocznego przeglądu teatryków dziecięcych „O uśmiech dziecka” w Mysławicach, na którym nasz zespół zdobył bardzo sympatyczne wyróżnienie „za prawdę aktorską i wdzięk”. Na razie może powiem tyle, że sama adaptacja sztuki jest bardzo mo-

woczesna, dopasowana do dzisiejszych realiów” - dodaje J. Czap.

Uczniowie górnośląskiej szkoły lubią nie tylko słowo mówione, ale również śpiew, czego dowodem są dwa chóry - młodszy i starszy. „Śpiew chórów funkcjonuje w szkole jako lekcja nadobowiązkowa dla utalentowanych dzieci” - informuje mnie J. Czap. „I mogę powiedzieć, że trzy lata systematycznej pracy dają wyniki. Wykonujemy piosenki jedno-, dwu- i trzygłosowe najróżniejszych zanów. Obecnie przygotowujemy śląskie piosenki wal-

czytowe, potem będą poleczki, z tym, że wszystko w nowoczesnej adaptacji, nie jesteśmy bowiem zespołem ludowym...”

Jak się okazuje, pani Jadwidze nie dość pracy w prowadzeniu w miejscowej podstawówce dwu chórów i dwu kółek teatralnych. Marzy jej się jeszcze mniejsza grupa śpiewacza, która miałaby powstać z szeregu przyszłorocznych szósto- i siódmostoklasistów.

PSP w Ścieżce Górnej jest szkołą zbiorczą, uczęszcza więc do niej nie tylko miejscowa młodzież szkolna, ale dojeżdżają tutaj także uczniowie z Suchoj Średniej i Pacławki, a od 1982 roku również z Olszowic i Stonawy. „Dojazd, zwłaszcza w kierunku Stonawy i Olszowic, nie stwarza żadnych problemów, a co najważniejsze jest bezpieczny, bo pod samą szkołą” - stwierdza z satysfakcją A. Mrózek. „Dzięki umowie z firmą Kypus oraz z Urzędem Gminnym w Olszowicach dzwonić po lekcyjach udało nam się dopasować w ten sposób, że dzieci nie tracą czasu czekaniem na autobus”.

W działalność pozalekcyjną - oprócz „Przygody” działa w szkole kółko plastyczne nauczycielki Wandy Polwarcznej, zespół taneczny Barbary Mrasna, orkiestra pod kierownictwem nauczyciela Radka Kupczaka, kółko sportowe florbalu dla uczniów i dorosłych oraz kółko szachowe (też R. Kupczaka), są elokowane klasy czeskojęzyckie Szkoły Muzycznej... - mogą się zatem włączyć również dojeżdżający i to bez obawy, że przed zmrokiem nie dotrą do domów.

Muzycy i matematycy

▲ Zespół Teatralny „Przygoda” pod kierownictwem Jadwigi Czap (z prawej). Fot. z archiwum PSP

BEATA SCHÖNWALD

PLOTKI

Nieśmiały
Jaś Fasola

Światowej sławy komik, Roman Atkiason, jest w życiu prywatnym człowiekiem bardzo spokojnym, a jego bliscy znajomi twierdzą, że to osoba nieśmiała i bojaźliwa w kontaktach z ludźmi. Poza tym Roman lekko się jąka. Kiedy jednak staje przed kamerą, nie czuje najmniejszej tremy, strachu czy skrepowania. Jego profesjonalizm, talent i brawurowe pomysły sprawiły, że seria skeczów z Jassem Fasolą w roli głównej od lat zajmuje pierwsze miejsce wśród najlepszych programów produkowanych przez brytyjską telewizję. A fakt, że Jaś jest znany i lubiany w ponad 60 krajach, też nie wymaga komentarza. Jednak przebojowy w pracy komik potwierdza, że poza kamerą jest zupełnie inną osobą: „Wcale nie czuję się tak pewnie wśród obcych ludzi, zwłaszcza że wszyscy myślą, że ich będę rozśmieszać. Za to bardzo lubię przebywać w gronie swych przyjaciół, a jeszcze bardziej lubię, kiedy zostaje ze sobą sam na sam”.

(k)

MODA

TUNIKI

Jeśli uznamy, że hitem nr 1 tegorocznej wiosny i lata są spodnie, miejsce nr 2 trzeba bezwzględnie zarezerwować dla długich żakietów i tunik.

Nie ma co kryć, po prostu musicie mieć komplet złożony ze spodni (prosty, bez zaszepek u góry, najlepiej biodrówek, ale niekoniecznie), i długiego żakietu w klasycznym stylu, jedno lub dwurzędowego, dość wysoko za plecami, z niewielkim kołnierzykiem.

To jest zestaw bazowy, który można uzupełnić krótką spódniczką, najlepiej mini lub przynajmniej przed kolana.

Drugi bazowy zestaw powinien składać się z identycznego kroju (lub tego samego) żakietu skoordynowanego z małą sukienką. Taką niby klasyczną małą czarną, tyle że niekoniecznie czarną, natomiast koniecznie dobraną barwą do żakietu. Nie musimy chyba dodawać, że zwolenniczki mini mogą używać tego żakietu jako płaszczowej sukienki.

Natomiast ową małą barwną można wkładać na spodnie, traktując ją jak kasak lub tunikę. Inny zestaw to mała barwna (lub czarna) włożona na długą

spódnice. Oczywiście na tę spódnicę trzeba też włożyć żakiet.

Czy rozumiecie już, o co chodzi pomysłodawcom owych skoordynowanych zestawów? Mówią nam: zostań dla siebie kreatorką mody! Kombinuj, dopasowuj i rób wszystko, by było ci wygodnie i abyś wyglądała pięknie. (DZ)

WARTO WIEDZIEĆ

Co za dużo...

Odżywiamy się coraz lepiej. Jemy warzywa i owoce, pijemy wodę mineralną i chude mleko. Dlaczego więc ciągle tyjemy? Eksperti od dietyki twierdzą, że porcje żywności, które spożywamy, są dwa, trzy razy większe od tych, których potrzebuje nasz organizm. W ciągu ostatnich dziesięciu lat zawartość przeciętnego talerza z posił-

kiem wzrosła o 20 proc. Również tego w barze i w restauracji, gdzie konkurencja jakby wymusza dbanie o klienta, rozumiane w ten sposób, że podaje mu się większy posiłek, aby nie poczuł się oszukany. A oto jak powinno wyglądać danie zdrowe, po którym nie odłoży się nam następny kilogram tłuszczu: kawałek mięsa lub ryby wielkości talii kart, ryż, kasza czy makaron o objętości przekrojonej na pół piłki tenisowej (ok. 1/2 filiżanki). Możemy nawet schrępać kaloryczne słone orzeszki, ale prawdziwa porcja to dwie łyżeczki. (k)

Kolumnę przygotowała:

WANDA KULA

NA DZIAŁCE I W OGRODZIE

Wiosenne kopanie

Koniec marca i początek kwietnia, to najlepsza pora na prace porządkowe w ogrodzie i dokończenie tego, czego nie zdążyliśmy zrobić jesienią.

Przed wszystkim zacznijmy od wygrabienia starych liści i suchych resztek ubiegłorocznych roślin. Tam, gdzie została nie ma co liczyć na ładny trawnik.

Krokusy i tulipany lepiej przykrywać na noc folią lub agrowłókniną, bo przymrozki mogą jeszcze narobić spustoszeń. Gdy tylko odmarzną ziemia, można rozpocząć sadzenie roślin kopanych, bo termin jest na nie jak najlepszy. Krzewy, berberysy, irgę, iglaki już też można wkładać do ziemi. Po 15 kwietnia można wysiewać trawy.

Wiosną to zdecydowanie najlepsza pora na zakładanie ogrodu. Młode rośliny mają bowiem czas na to, by przyzwy-

czaić się do nowego miejsca, ukorzenie, podrosnąć. Ponadto nie jesienią mogą nie zdążyć zaadaptować się do nowych warunków, nim nastana chłody. Nie jesień lepiej więc zostawić sobie prace przygotowawcze, a za sadzenie zabrać się wiosną. Warto też pogłównikować zwłaszcza, czy chcemy wzbogacić ogrodową architekturę pergolami, ekranami, altanami, drabinkami, bo trzeba zarezerwować na nie miejsce. Przydadzą się przede wszystkim tam, gdzie chcemy podzielić przestrzeń, urządzić zaciszne miejsce do odpoczynku, schronić przed ciekawskim okiem sąsiadów. Oprócz funkcji czysto praktycznych roślinne „steżki” są również wspaniałymi ozdobnikami. Świetnie komponują się z sąsiedztwem dachnianych ław, tarasów, roślinami sadzonymi w misach, doniczkach czy donicach.

Ci, którzy w piaskownicy przydomowych oranżerii bawili się od dawna i pergolowe meblowanie mają już za sobą, mogą też pomyśleć o... iluminacji ogrodu.

NA WIELKANOCNYM STOLE

Pomidory zapiekane z jajkami

Składniki: 6 jaj, 6 pomidorów jednakowej wielkości, łyżka masła, pół łyżeczki słodkiej papryki, sól, pieprz.

Przyprawa: Dobrze spore pomidory jednakowej wielkości (we wnętrzu każdego z nich powinno zmieścić się jajko). Pościąć z pomidorów czapkę, włożyć łyżeczką wydrążoną miąższ (odłożyć i ew. użyć do przyrządzania zupy lub innego pomidorowego). Pomidory w środku lekko posolić i popieprzyć. Pozostawić na godzinę. Do każdego wbić jedno jajko, posypać z wierzchu solą i czerwoną słodką papryką, ustawić na żaroodpornym półmisku posmarowanym masłem. Wstawić do piekarnika o temperaturze 190 st. C i zapiekać, aż białka się zetną (ok. 20-25 min).

Schab z suszonymi morelami

Składniki: 1,5 kg schabu bez kości, 20 dag suszonych moreli, 5 łyżek koniaku, 2 goździki, 2 łyżeczki cukru, 2 łyżeczki masła, sól, świeżo zmielony pieprz.

Przyprawa: Schab natrzeć solą i cukrem ze wszystkich stron, posypać pieprzem (mniej więcej 2/3 łyżeczki do kawy) i ułożyć w bryłannie. Pozostawić na kilka godzin w chłodnym miejscu. Morele skropić koniakiem i również pozostawić na kilka godzin. Porobić w schabie niewielkie nacięcia i wkładać w nie morele, a na wierzchu ułożyć pokruszone goździki. Obsmażyć schab na maśle, ułożyć do bryłanny, skropić alkoholem, jaki ew. został po namoczeniu w nim moreli. Mięso przykryte niezbyt szczelną folią piec ok. godzinę, polewając wytworzoną sosem (pod koniec uzupełnić sosem wodą). Podawać pieczeń pokrojoną w plasty, z ryżem lub ziemniakami pieczonymi w folii aluminiowej (jednocześnie z mięsem).

Wielkanocna biała kiełbasa

Składniki: 1 kg kiełbasy, 1 kg jabłek, 1 kg ziemniaków, sól.

Przygotowanie: Kiełbasę ugotować we wrzątku (na słabym ogniu ok. 30 min.). Odstawić nieco wywaru wraz z białą kiełbasą. Obrąć jabłka, pokroić na półki, ziemniaki obrać i pokroić na ćwiartki lub półki. Włożyć je razem do wywaru z kiełbasą i gotować do miękkości. Odcedić i utrzeć na pulchną purę, nie posolić. Podawać białą kiełbasę bardzo gorącą obłożoną purę ziemniaczaną-jabłkową.

Śledź marynowany w słodkim winie

Składniki: 8 filetów śledziowych, 2 średnie czerwone cebule, 2/3 szklanki słodkiego, deserowego wina, 1/2 szklanki oliwy, po 5 ziaren ziela angielskiego i pieprzu, spora szczypta mielonego imbiru, sok z połowy cytryny.

Przygotowanie: Wymoczone filety śledziowe okroić na kawałki. Cebulę pokroić w piórka. Wino zagotować wraz z imbirem, zieleniem angielskim i pieprzem. Wsypać do przysmażonych: do zimnego dodać sok z cytryny i oliwę. W składki warstwy śledzie i cebulę oraz polewać winem z olejkiem aż do wypłynięcia składników. Szczelnie zakryć stół wstawić co najmniej na 1-2 dni do lodówki. Podawać śledzie ułożone na półmisku, przybrane marynowaną z nimi oliwą.

Owoce zapiekane w folii

Składniki: Duża pomarańcza, 2 banany, duże jabłko, 2 połówki brzości z kompotu, 2 plasty ananasa, 1/4 łyżki koniaku, 3 łyżeczki cukru, 2 łyżki soku z cytryny, łyżka masła do wysmarowania folii.

Przygotowanie: Przygotować tyle kawałków folii, ile jest porcji. Posmarować je masłem i układać na nich kawałki owoców. Połać mieszaną koniak, sok z cytryny i cukru. Zawinąć pakietki, wstawić do piekarnika na 20 min. Potem wyciągnąć zawiniątko i lekko zmienić owoce na wierzchu. Podawać gorące.

GDY ZACHORUJE DZIECKO

Ból głowy

Dzieci powyżej roku

Niemowlęta rzadko naś cierpią, (lub raczej nie o tym nie wiemy...). Zdarza się raczej starszym dzieciom, ale nawet one mają problemy z określeniem, co je właściwie boli. Czują się ogólnie rozbitnie i obolałe. Ból głowy może być wynikiem infekcji, przebiegania w dusznym, zadymionym pomieszczeniu, głodu, niepokoju lub stresu.

Co robić?

Północ dziecko w ciemnym pokoju. Przyłóż mu chłodny kompres na czoło. Zaproponuj coś do picia, a jeśli opuściło posiłek, także jaką przekąskę. Zmierz maluchowi temperaturę, jeśli jest wyższa niż 38,5 st. C (w odbytnicy), postaraj się ją obniżyć - podaj do picia napar z lipy, suszonych malin, herbatę z cytryną lub paracetamol.

Kiedy do lekarza?

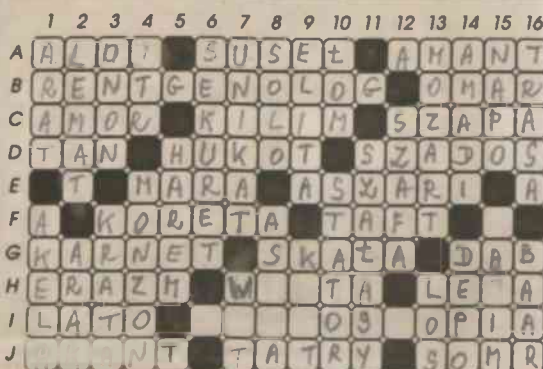
Jeśli:
- cztery godziny po zażyciu paracetamolu dziecko wciąż boli głową;
- w ogóle czuje się chore;
- ból głowy jest silny, powtarzający się lub większy po obudzeniu;
- bólem głowy towarzyszą wymioty.

(x)

KRZYŻÓWKA Z PRZYSŁOWIEM

POZIOMO:

A. Zawartość kruszczu w monetach - gryzoń z rodziny wiewiórek - kochanek. B. Specjalista w zakresie renegologii - imię Sharifa. C. Bożek miłości - barwny, wzorzysty dywan dwustronny - przedza jedwabna. D. Pias - huk, szum, hałas po czesku - wysokie drzewo cyrusowe (pompeja, pumela). E. Widzenie sennie - uczony bagdadki (al., 873-935). F. Paśnik - prezydent USA w latach 1909-1913 (William Howard). G. Dawny damski notesik balowy - wielki, olbrzymi głaz - autobus produkcji duńskiej. H. Znany filolog i filozof z Rotterdamu - lekka budowla w postaci dachu wspartego na słupach - żona króla Sparty Tyndareos. I. Pora roku - badanie powierzchni metali i stopów gołym okiem. J. Roślina, pierwowzór

ornamentu - najwyższa grupa górską Karpat - aktor czeski (Josef).

PIONOWO:

1. Hodowla bydła w Mongolii - wilk z „Księgi dżungli”. 2. Lennik podległy władzy królewskiej - napój alkoholowy. 3. Rzeźba w Mongolii i Rosji - geometryczny wzór na tkaninie. 4. Metal z grupy skandowców - miasto w Hiszpanii nad rzeką Cinca. 5. Żony, kobiety muztanina. 6. Szkoła przeciwdroga - ludzka substancja wybuchowa. 7. Rzadkość, jedyny egzemplarz - jednostka mocy. 8. Występ jednego artysty - gatunek topoli. 9. Śmietanka towarzyska - mały wigorowy samochód. 10. Metalowy pręt do podważania przedmiotów - część silnika. 11. Okresowe mieszkanie pasterzy w górach. 12. Mebel. 13. Skomponował operę „Wesele Figara” -

dola. 14. Pisarz nigeryjski (Elechi) - komotywownia. 15. Lewy dopływ Amzonki - francuski aktor i reżyser filmowy (Roger). 16. Szlak komunikacyjny - pisarz czeski (Jindřich Simon).

Wzrazy trudne: AMAB, ASZ, DAB, MONZON, NAF, ONON.

Rozwiązanie dodatkowe krzyżówki - przysłowie polskie - dadzą litery w następujących kratach:

B-3, H-7, I-15, D-13, H-4, G-4, 6, 8-7, 9-2, H-13, B-11, C-9, 9-4, 4-3, H-9, F-3, A-15, C-7, H-4, M-4, 8, F-13, A-1, F-7, A-4, E-14, G-12.

Opracował: JÓZEF TABAKA

Jeden spośród Czytelników, który przelał pod adresem redakcji rozwiązanie dodatkowe krzyżówki, otrzyma nagrodę książkową. Termin nadsyłania rozwiązań upływa z dniem 8 kwietnia.

GWIAZDA NA ZIEIEN K NIE/OSTATNIA

● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ●

CO SŁYCHAĆ W REGIONIE?

● **HOKEJ/PIŁKARSTWO** HCB Karwinie pokonali w meczu HCB Trzciniec 6:3 i Porębę 8:0, uciekając się po 16 kolejkach na pozycji lidera I morawskiej ligi narodowej (31 pkt.), przed Trzciniec (zremisował w Karwinie z zespołem Kłes Białe 3:3) Olomoucem (po 19 pkt.). (r)

● **M-S LIGA SZACHOWA:** Waczin - Jiki Karwina 3:5, WB F-M - Grygów 5:3, St. Miasto - Hawrzyce 7,5:0,5 itd. Całówka przed

O PILZNO - TRZYNIEC 3:6 (3:4, 0:1)
0:1). Wczorajsze 4. spotkanie "czwtfinalu" play-off w ekstraklasie hokeja poprzedzała nerwowa i napięta atmosfera wywołana 3. me-

W MISTRZOSTWACH OBWODU KOŚCZYKARSKIEJ SJ Ca. Cieszyń (bez M. Malaka i Pavlady'ego) przegrał z Banikiem w 10:16 (48:7) i wygrał u siebie z B. Kurwina 10:16 (David 38), oraz HD Boninim 8:22.

z 1974-80 (Szwajc 36) oraz 1980-81 (Szwajc 37, 38) (Ciompa 26), awansując z 7. na 6. miejsce przed N. Jiczyn B (po 17 pkt.); 8. Karwina (15) i 9. MDR (12 pkt. z 13 meczów).

● **W & OBWODOWYM** turnieju punktowanym we Wsecinie cztery spośród 6 kategorii. Wyniki: 1. - **Wsecina** 1:0, 2. - **Wsecina** 1:0, 3. - **Wsecina** 1:0, 4. - **Wsecina** 1:0, 5. - **Wsecina** 1:0, 6. - **Wsecina** 1:0, 7. - **Wsecina** 1:0, 8. - **Wsecina** 1:0, 9. - **Wsecina** 1:0, 10. - **Wsecina** 1:0, 11. - **Wsecina** 1:0, 12. - **Wsecina** 1:0, 13. - **Wsecina** 1:0, 14. - **Wsecina** 1:0, 15. - **Wsecina** 1:0, 16. - **Wsecina** 1:0, 17. - **Wsecina** 1:0, 18. - **Wsecina** 1:0, 19. - **Wsecina** 1:0, 20. - **Wsecina** 1:0, 21. - **Wsecina** 1:0, 22. - **Wsecina** 1:0, 23. - **Wsecina** 1:0, 24. - **Wsecina** 1:0, 25. - **Wsecina** 1:0, 26. - **Wsecina** 1:0, 27. - **Wsecina** 1:0, 28. - **Wsecina** 1:0, 29. - **Wsecina** 1:0, 30. - **Wsecina** 1:0, 31. - **Wsecina** 1:0, 32. - **Wsecina** 1:0, 33. - **Wsecina** 1:0, 34. - **Wsecina** 1:0, 35. - **Wsecina** 1:0, 36. - **Wsecina** 1:0, 37. - **Wsecina** 1:0, 38. - **Wsecina** 1:0, 39. - **Wsecina** 1:0, 40. - **Wsecina** 1:0, 41. - **Wsecina** 1:0, 42. - **Wsecina** 1:0, 43. - **Wsecina** 1:0, 44. - **Wsecina** 1:0, 45. - **Wsecina** 1:0, 46. - **Wsecina** 1:0, 47. - **Wsecina** 1:0, 48. - **Wsecina** 1:0, 49. - **Wsecina** 1:0, 50. - **Wsecina** 1:0, 51. - **Wsecina** 1:0, 52. - **Wsecina** 1:0, 53. - **Wsecina** 1:0, 54. - **Wsecina** 1:0, 55. - **Wsecina** 1:0, 56. - **Wsecina** 1:0, 57. - **Wsecina** 1:0, 58. - **Wsecina** 1:0, 59. - **Wsecina** 1:0, 60. - **Wsecina** 1:0, 61. - **Wsecina** 1:0, 62. - **Wsecina** 1:0, 63. - **Wsecina** 1:0, 64. - **Wsecina** 1:0, 65. - **Wsecina** 1:0, 66. - **Wsecina** 1:0, 67. - **Wsecina** 1:0, 68. - **Wsecina** 1:0, 69. - **Wsecina** 1:0, 70. - **Wsecina** 1:0, 71. - **Wsecina** 1:0, 72. - **Wsecina** 1:0, 73. - **Wsecina** 1:0, 74. - **Wsecina** 1:0, 75. - **Wsecina** 1:0, 76. - **Wsecina** 1:0, 77. - **Wsecina** 1:0, 78. - **Wsecina** 1:0, 79. - **Wsecina** 1:0, 80. - **Wsecina** 1:0, 81. - **Wsecina** 1:0, 82. - **Wsecina** 1:0, 83. - **Wsecina** 1:0, 84. - **Wsecina** 1:0, 85. - **Wsecina** 1:0, 86. - **Wsecina** 1:0, 87. - **Wsecina** 1:0, 88. - **Wsecina** 1:0, 89. - **Wsecina** 1:0, 90. - **Wsecina** 1:0, 91. - **Wsecina** 1:0, 92. - **Wsecina** 1:0, 93. - **Wsecina** 1:0, 94. - **Wsecina** 1:0, 95. - **Wsecina** 1:0, 96. - **Wsecina** 1:0, 97. - **Wsecina** 1:0, 98. - **Wsecina** 1:0, 99. - **Wsecina** 1:0, 100. - **Wsecina** 1:0, 101. - **Wsecina** 1:0, 102. - **Wsecina** 1:0, 103. - **Wsecina** 1:0, 104. - **Wsecina** 1:0, 105. - **Wsecina** 1:0, 106. - **Wsecina** 1:0, 107. - **Wsecina** 1:0, 108. - **Wsecina** 1:0, 109. - **Wsecina** 1:0, 110. - **Wsecina** 1:0, 111. - **Wsecina** 1:0, 112. - **Wsecina** 1:0, 113. - **Wsecina** 1:0, 114. - **Wsecina** 1:0, 115. - **Wsecina** 1:0, 116. - **Wsecina** 1:0, 117. - **Wsecina** 1:0, 118. - **Wsecina** 1:0, 119. - **Wsecina** 1:0, 120. - **Wsecina** 1:0, 121. - **Wsecina** 1:0, 122. - **Wsecina** 1:0, 123. - **Wsecina** 1:0, 124. - **Wsecina** 1:0, 125. - **Wsecina** 1:0, 126. - **Wsecina** 1:0, 127. - **Wsecina** 1:0, 128. - **Wsecina** 1:0, 129. - **Wsecina** 1:0, 130. - **Wsecina** 1:0, 131. - **Wsecina** 1:0, 132. - **Wsecina** 1:0, 133. - **Wsecina** 1:0, 134. - **Wsecina** 1:0, 135. - **Wsecina** 1:0, 136. - **Wsecina** 1:0, 137. - **Wsecina** 1:0, 138. - **Wsecina** 1:0, 139. - **Wsecina** 1:0, 140. - **Wsecina** 1:0, 141. - **Wsecina** 1:0, 142. - **Wsecina** 1:0, 143. - **Wsecina** 1:0, 144. - **Wsecina** 1:0, 145. - **Wsecina** 1:0, 146. - **Wsecina** 1:0, 147. - **Wsecina** 1:0, 148. - **Wsecina** 1:0, 149. - **Wsecina** 1:0, 150. - **Wsecina** 1:0, 151. - **Wsecina** 1:0, 152. - **Wsecina** 1:0, 153. - **Wsecina** 1:0, 154. - **Wsecina** 1:0, 155. - **Wsecina** 1:0, 156. - **Wsecina** 1:0, 157. - **Wsecina** 1:0, 158. - **Wsecina** 1:0, 159. - **Wsecina** 1:0, 160. - **Wsecina** 1:0, 161. - **Wsecina** 1:0, 162. - **Wsecina** 1:0, 163. - **Wsecina** 1:0, 164. - **Wsecina** 1:0, 165. - **Wsecina** 1:0, 166. - **Wsecina** 1:0, 167. - **Wsecina** 1:0, 168. - **Wsecina** 1:0, 169. - **Wsecina** 1:0, 170. - **Wsecina** 1:0, 171. - **Wsecina** 1:0, 172. - **Wsecina** 1:0, 173. - **Wsecina** 1:0, 174. - **Wsecina** 1:0, 175. - **Wsecina** 1:0, 176. - **Wsecina** 1:0, 177. - **Wsecina** 1:0, 178. - **Wsecina** 1:0, 179. - **Wsecina** 1:0, 180. - **Wsecina** 1:0, 181. - **Wsecina** 1:0, 182. - **Wsecina** 1:0, 183. - **Wsecina** 1:0, 184. - **Wsecina** 1:0, 185. - **Wsecina** 1:0, 186. - **Wsecina** 1:0, 187. - **Wsecina** 1:0, 188. - **Wsecina** 1:0, 189. - **Wsecina** 1:0, 190. - **Wsecina** 1:0, 191. - **Wsecina** 1:0, 192. - **Wsecina** 1:0, 193. - **Wsecina** 1:0, 194. - **Wsecina** 1:0, 195. - **Wsecina** 1:0, 196. - **Wsecina** 1:0, 197. - **Wsecina** 1:0, 198. - **Wsecina** 1:0, 199. - **Wsecina** 1:0, 200. - **Wsecina** 1:0, 201. - **Wsecina** 1:0, 202. - **Wsecina** 1:0, 203. - **Wsecina** 1:0, 204. - **Wsecina** 1:0, 205. - **Wsecina** 1:0, 206. - **Wsecina** 1:0, 207. - **Wsecina** 1:0, 208. - **Wsecina** 1:0, 209. - <

ru wygrał młodzi tenisiści stołowi B. Hawie-
rzów: J. Ziłmal wśród młodszych młodzików, P.
Vicherek wśród starszych oraz L. Czyżówna

● **PILKARZE FC KARWINA** wypełnią „reprezentacyjną” przerwę dziesiątym meczem sparingowym z przedostatnią (15.) drużyną I ligi polskiej - Odrą w Wodzisławiu (godz. 17.00).

Futbol na wszystkich frontach

II LIGA PIŁKARSKA - dzień o godz. 14:
Bohdanecz - Tryniec (jesienią 1:0). **DYWIZJA - dzień o 15:** M. Albrechtzie - FC Karwina B (1:1). **Jutro o 15:** R. Olbrachcie - N. Jarcina

MISTRZOSTWA SZF - dziś o godz. 15:
Hosznice - Jaki (1:0), L. Piotrowice - Dziecimo-

rowice (Dr0) i Roztoń - HD Bogumini (1:1).
Jastrzebie - 15: Skrzyszów - Bilowice (0:3). 1A
KLASA - działo 15: KS Piekard - Męchów
B (0:3), Hucyn - CSAD Hawierzów (0:3), SL
Orłowa - 1. hoga Dr (0:2). Dobrych
(w Szumbarcku), Cierlicko - Sucha G, Sji
wład - SKF Hawierzów (na Rekultywacji),
Rychwałd - B. Rychwałd i V. Bogumini - 1. P
rowice. Panuje Slavia Orłowa B.

■ **NA WEEKEND**

4:1), Lutynia D. - Niebory (1:3), Zabłocie - Wierzniewice (3:0) - na żużlowym boisku HD Bogumin, Śmiłowice - HD Bogumin B (2:1),

Wojkowice - Żelków G. (1:4) i Dąbysze D. -
Odrzychowice (0:2). Jutro o godz. 15: Pionek
- Sępólno (0:1). (m)

**MISTRZOSTWA POWIATU FRY-
DECKO-MISTECKIEGO - dziś o godz. 10:**
Starzyca - Palkowice; **godz. 15:** Szopów - Czo-

ladna, Kuczyce - Gródek i Rzepiszcz - Noszowice. **Jutro o 15:** Raszowice - Nydek, S. Mosty - Wacławowice i Gnojnik - Milików.

ROZGRYWKI POWIATOWE - 15:
Frydman B - Domasławice D. (na tuzi. boisku

▲ NAGRODY I S. SORTING: III - 10 000
Kz (64), IV - 299 Kz (3490), V - 43 Kz (51
883). II LOSOWANIE: I - 182 690 Kz (2),
II - 20 075 Kz (64), IV - 510 Kz (2043).

III - 20 075 Kč (20), IV - 310 Kč (2045), V - 58 Kč (38 470). SZANSA: II - 100 000 Kč (1), III - 10 000 Kč (13), IV - 1000 Kč (109), V - 100 Kč (1096).

SPORT POLSKI ■ SPORT POLSKI ■ SPORT POLSKI ■

□ **DOROTA ZAGÓRSKA-MARIUSZ STUDEK**, łyżwiarzka para sportowa (z Unii Ośrodkowej) - zdobywczyni srebrnego medalu mistrzostw świata (1991-94), a także Górnicy Zabrza - Edward Lorens.

HOKEJOWA reprezentacja Polski przygotowuje się pod wodzą czeskiego trenera **Ładka Bukacza** do MŚ grupy „B”, które odbędą się w dniach 1-10 lutego w Garmisch-Partenkirchen.

lary brzęt wśród solistów wywalczył Grzegorz Filipowski. W rywalizacji mężczyzn Robert Grzegorzczak zajął 23. pozycję. Dominowali

❑ **POLSCY ZAPASNICY** wygrali 6 spośród 8 kategorii wagowych silnie obciążonego rękami mistrzostwa europejskiego. Władysław

turnieju międzynarodowego klasyfikow w Stei-
cach. Klasą dla siebie byli A. Wrodaki (97 kg),
R. Wolny (69) i W. Zawadzki (63 kg). Cieszyła
się też nowa gwiazda, D. Jabłkowski (64), a

☐ **PILKARZE RĘCZNI** Polakali pokonali norweskiego turnieju w Dniep Turynie 24:21 (13 bram).

DZIS NA WEMBLEY
 □ DZISIEJSZY MECZ ANGLII
POLSKA na Wembley w ramach eliminacji

○ WERDER Breme - WISŁA Kraków
2:1 (2:0). W szóstym minucie obie bramki

○ ZBIGNIEW SZLUFCIK, brązowy medalista MŚ, walczył w czwartej rundzie meczu o brąz z Polakiem (od godz. 21.00 w programie II). Pamiętajmy, iż Polacy wygrali jesinią w Berlinie 3:0 i z Luksemburgiem również 3:0. M

rywali: Szwecja - Anglia 2:1, Anglia - Bułgaria 0:0 i Luksemburg - Anglia 0:3.

1. Polska	2	6	6
2. Szwecja	2	6	3
3. Anglia	3	4	4

4. Bulgaria	3	1	0
5. Luksemburg	2	0	0

W finale 31 km. na Stadionie Narodowym zwyciężył Polak, który w 4. rundzie zdobył bramki 1-1 i 2-1, a ostatnio wygrali w ekstraklasie pod koniec października ub. roku. Od outsidera dzieli ich tylko 4 punkty.

W tym tygodniu trenera Orestę Lenczyka zmienił 46-letni były piłkarz „niebieskich”, później

CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 27 MARCA

TC 1:

- 5.00 Sama w domu (mag.)
- 6.00 Nad listami telewizorów
- 6.10 Świat motoryzacji
- 7.05 Jan Kobiela (dok.)
- 7.30 Sezanze, otwórz się II
- 8.00 „Alf” (s.)
- 8.30 Hip, hop, hop (teleturuj)
- 9.00 Wiadomości ze świata
- 9.10 „Opiek, woda i podstępne wybiegi” (hejka rosyjska)
- 10.35 „Pieniążki tajemnic” (dok.)
- 10.50 „List po hiszpańsku” (kom. cenz.)
- 12.00 Wiadomości
- 12.05 Złoty „Na Vlachowsku” (pr. muz.)
- 12.40 Nasza wieś (mag.)
- 13.00 Z polityką nie idzie
- 14.00 „Najdłuższe, co posiadacie” (film franc.)
- 15.35 „Zamek Holenstein” (s.)
- 15.55 „Birdland” (hejka rosyjska)
- 16.30 „Wokół Pacyfiku z Michałem Palenem” (s. dok.)
- 17.25 Panorama (teleturuj)
- 17.55 Prognoza pogody
- 18.00 Wiadomości
- 18.05 Humor Lubomira Kostelki
- 18.45 Nad listami telewizorów
- 19.00 Wiadomości
- 19.15 Wydarzenia, pogoda
- 19.45 Bramki, punkty, sekundy
- 20.00 Nagrody Thalí '98
- 21.45 „Śmiercionośna broń 2” (film USA)
- 23.00 Wiadomości
- 23.50 Losowanie „10” szczęśliwych
- 23.55 Noc z Aniołem (mag.)
- 3.00 Latający Cyrk Monty Pythona
- 3.30 „Co to był show Tomka Tracy’ego” (pr. muz.)
- 4.15 „Foteliu w sekundzie” (pr. rozryw.)
- 5.15 „Niespodziane urojenia” (chorografia R. Balogha)
- 6.00 Rytmal (koncert)
- 6.50 „Sum vistr” (pr. muz.)

TC 2:

- 7.30 Report (aktualności regionalne)
- 8.00 Panorama
- 8.30 Architekt Józef Złot (dok.)
- 9.00 TV Edukacyjna
- 10.35 Spotkanie z Janem Burianem
- 11.05 Bez limitu (mag. muz.)
- 11.45 Tygodnik kulturalny
- 12.00 TV Klub Niesłyszących (mag.)
- 12.30 Ego
- 12.50 Pięć (teleturuj)
- 13.05 „Pozostawienie otwartego społeczeństwa” (dok.)

- 13.30 Jazda (mag.)
- 14.00 Studio sport
- 14.55 Magazyn boksowy
- 20.00 Obco słowo „poezja”
- 20.05 „Droga przez opozycję” (film czech.)
- 21.30 „Poeci Europy: Grzegorz Turowski” (dok.)
- 22.00 „Młodzi w grupie” (s.)
- 23.35 Filmopisy
- 23.55 Odioły
- 24.00 „Na Kłoboczkach” (pr. muz.)
- 1.00 Wiadomości TVS
- 1.20 N. W. Gogol „Revisor” (teatr)

NOVA:

- 7.30 „Przygody Rocky’ego i Bulwinka” (s. anim.)
- 8.30 „Beverly Hills 90210” (s. anim.)
- 9.25 „As (fanta przebiegły), 10.35 „B. L. Stryker” (s. 12.00 Dzwonienie do dyktanta (film RPA-niem.), 16.30 RC - Litwa (eliminacja ME w piłce nożnej), 18.35 Randa (auz), 19.30 DTV, sport, 20.00 Lubny jest (pr. kulinar.), 21.40 „Gliniarz z Beverly Hills III” (kom. USA), 23.33 Pogodynia, 23.35 „Pragnienie rozkoszy” (włoski film erot.), 0.30 „Sci-Fighters” (sci-fi horror USA).

PRIMA:

- 8.00 „Czardziejaki autobus szkolny” (s. anim.)
- 8.25 „Smok morib” (film bryt.)
- 10.05 Prima S.O.S., 10.55 „Channel Islands - czująca puszcza” (dok.), 11.25 „Ostatni mułhikan” (kom. czech.), 13.00 „Będziemy się wspólnie odchodzić” (kom. franc.), 14.45 „Skuteczne lekarstwo” (film USA), 16.30 Świat '99, 17.00 „Tajemnicze historie” (s. dok.), 17.25 „Teatr Rusa Bradbury’ego” (s. dok.), 18.00 Niki nie jest doskonały (pr. rozryw.), 18.45 Prima TV, 18.55 Prognoza pogody, 19.00 Dziennik, 19.15 Mniem, czyli... (teleturuj), 19.40 W gwiazdach zapisane, 19.45 Show Laury V, 19.55 „Prawie doskonała” (s.), 20.30 „Scitric” (s.), 22.00 „Dwa” (s.), 22.45 „Czerwony anioł” (thriller niem.), 0.15 „Hook-tonk Man” (film USA).

NIEDZIELA 28 MARCA

- 7.30 Złoty (dla dzieci)
- 10.00 Odrobina
- 10.30 „F. L. Vek” (s.)
- 11.20 Kalendarium

- 11.35 Nie zastanawiaj się i kręć!
- 12.00 W samo południe (publicystyka)
- 12.55 Wiadomości
- 13.00 Wyższość dla domu i ogrodu
- 13.55 „Ciel” (hejka)
- 14.30 Moda czarna
- 15.00 „Drogi wazyl” (dok.)
- 15.40 „Chłopcy na rzece” (kom. cenz.)
- 17.15 „Łowy gwiazd” (dok.)
- 17.35 „Pozostawienie zaginionego czasu”
- 17.55 Prognoza pogody
- 18.00 Wiadomości
- 18.05 „Potomkowie sławnych” (dok.)
- 18.35 Antena
- 18.55 Słowo święte
- 19.00 Wiadomości
- 19.15 Wydarzenia, pogoda
- 19.40 Bramki, punkty, sekundy
- 19.55 Losowanie zakładów Sportki
- 20.00 O skarb Agnieszki Sportki (teleturuj)
- 20.40 „Czarno-biała w kolorze” (dok.)
- 21.50 Wydarzyło się...
- 22.05 Losowanie „10” szczęśliwych
- 22.10 „Przepraszam” (kom. franc.)
- 23.55 „Gorące miejsce” (film USA)
- 2.00 „Wojna i pokój” (s.)
- 3.30 „Recepta na morderstwo” (film kanad.)

TC 2:

- 5.00 Nad listami telewizorów
- 5.10 „Karnawał w Postrzękowie” (dok.)
- 5.40 Klub Seniora
- 6.00 Program dokumentalny
- 6.25 „Curriculum vitae” (dok.)
- 7.00 „Historie pas strażniczej” (dok.)
- 8.00 Panorama
- 8.30 „Kobiety w wojsku” (dok.)
- 8.45 „Skarby świata” (s. dok.)
- 9.00 Poranek niedzieli
- 9.55 Klub Nietoperz
- 10.45 „Żywe morze” (s. dok.)
- 11.55 „Panorama muzyki XX wieku” (dok.)
- 12.30 O zdrowiu
- 12.40 „Właściciele domów letniskowych z domu dziecka” (dok.)
- 13.00 Dopoki się śpiewa... (koncert)
- 13.40 Katarina Witt (portret)
- 13.55 MS w bytwinarzu figurowym
- 14.45 Magazyn boksowy
- 20.00 Małpa (mag. internet.)
- 20.30 Za drzwiami jest A.G. (publicyst.)
- 21.00 „Złoty” (aktualności)
- 21.30 „Pierzaka do normalizacji” (dok.)
- 22.00 Niedziela sportowa

- 23.00 „Zawód: reżyserka” (dok.)
- 0.15 Klub jazzowy
- 1.15 Tygodnik kulturalny
- 1.30 W samo południe (publicyst.)
- 2.20 „Złoty” (aktualności)
- 2.30 Filmopisy
- 3.50 „Na Kłoboczkach” (pr. muz.)

NOVA:

- 7.30 „Przygody Rocky’ego i Bulwinka” (s. anim.)
- 8.30 „Beverly Hills 90210” (s. anim.)
- 9.25 „Colbyowie II” (s.), 10.30 „B. L. Stryker” (s.), 12.00 7 czyli Siedem dni, 13.00 „Wybuch nastąpi o piątej” (kom. czech.), 14.30 „Rozsiane. Niemierzytelnicy” (film USA), 16.00 „Przygody Szabada II” (s. 1/22), 16.50 „Xena III” (s.), 17.40 „Mikrowe” (s.), 18.35 „Modello z o.o.” (s.), 19.30 DTV, sport, pogoda, 20.00 Babeta (teleturuj rozrywki), 20.50 „Autobus śmierci” (thriller niem.), 22.30 Puzek (erot. show), 23.10 Władnie dziś, 23.13 Pogodynia, 23.15 „Gracie” (s.), 24.00 „Freejack” (sci-fi thriller USA).

PRIMA:

- 8.00 „Rodzina z Zoo” (s.), 8.25 „Choiłomierz” (s.), 9.15 „Ułmicka” (kom. czech.), 11.00 „Amerykańska odnosa kosmiczna” (s. dok.), 12.05 „Tattingerowie” (s.), 13.00 Niedziela party, 13.45 Kaktusowy program, 14.15 Miecznika Kunin - Draci Brno (Narodowa Liga Koszykówki), 15.10 „Krwawa przysięga” (film USA-bryt.), 17.00 „Tajemnicze historie” (s. dok.), 17.25 Bez urazy (talk show), 18.00 Caruso show (teleturuj), 18.55 Pogoda, 19.00 Dziennik, 19.15 Mniem, czyli... (teleturuj), 19.40 W gwiazdach zapisane, 19.45 Show Laury V, 19.55 „Ojciec Schwarza inżynier II” (s.), 20.50 Niki nie jest doskonały (pr. rozryw.), 21.45 „Decyzja serca” (film USA), 23.15 „Dołakołe uderzenie” (film USA).

PONIEDZIAŁEK 29 MARCA

- 5.00 Poranek niedzieli
- 6.00 Dzień dożył z TC
- 8.30 Sezanze, otwórz się II
- 9.05 „Łowy gwiazd” (dok.)
- 9.25 „Zamek Holenstein” (s.)
- 10.10 „Dotyk anioła” (s.)
- 11.00 Sama w domu (mag.)
- 12.00 Wiadomości
- 12.05 Wydarzyło się...

- 12.20 Antena
- 12.40 Pozostawienie zaginionego czasu
- 13.00 Humor Lubomira Kostelki
- 13.40 Kalendarium
- 14.00 Odrobina
- 14.30 Piramida (teleturuj)
- 15.00 „Krok za krokiem VI” (s.)
- 15.25 „Świat cudów III” (s. dok.)
- 15.50 Nad listami telewizorów
- 16.00 Wiadomości
- 16.05 Czardziejaki przedzkoło
- 16.35 Czudli
- 17.00 Labirynt
- 17.30 AZ-quiz (teleturuj)
- 17.55 Prognoza pogody
- 18.00 Report (aktualności regionalne)
- 18.15 „Kung-fu: Legendy ciag dalszy IV” (s.)
- 19.00 Wydarzenia
- 19.15 Wydarzenia, pogoda
- 19.40 Bramki, punkty, sekundy
- 20.00 „Życie na zamku” (s.)
- 20.55 „Podrózomani” (dok.)
- 21.30 Tuż i teraz plus (reportaż)
- 22.00 Wydarzenia plus
- 22.15 Bramki, punkty, sekundy
- 22.20 Na krawędzi
- 23.00 Losowanie „10” szczęśliwych
- 23.05 John Fogerty: Koncert
- 0.05 Wiadomości
- 0.10 Tygodnik ekonomiczny
- 0.25 Echa sportowe
- 1.30 Sama w domu (mag.)

TC 2:

- 5.05 Jazda (mag.)
- 5.35 Odrobina
- 6.00 Kalendarium
- 6.15 Drobny wari
- 6.55 Jak się żyje karciarzom” (s. dok.)
- 7.15 Wiadomości TVS
- 7.35 Pionogrod T. A. Edisona
- 8.00 Panorama
- 8.30 „Złoty” (aktualności)
- 9.00 Ella Kazan (portret)
- 10.00 „Wokół Pacyfiku z Michałem Palenem” (s. dok.)
- 10.55 Klub Seniora
- 11.25 Małpa (mag. internet.)
- 11.55 Diabetes
- 12.00 „Latający zryk” (kom. USA)
- 13.30 „Potomkowie sławnych” (dok.)
- 14.00 Wiadomości ze świata
- 14.10 „Opiek, woda i podstępne wybiegi” (hejka rosyjska)
- 15.35 TV Klub Niesłyszących (mag.)
- 16.10 Echa sportowe
- 17.10 Salon czechki
- 17.40 „Dziśniej wiewów architektury” (s. dok.)
- 17.55 Twarz ziemi (pr. dok.)

- 18.15 „Oblicza kultury” (teleturuj)
- 19.15 Euronews
- 19.55 Wzorem na ekranie
- 20.00 Złoty (s.)
- 21.00 „Złoty” (aktualności)
- 21.30 „Try” (film jugosl.)
- 22.45 Paszkwil
- 23.45 „Młody walek” (kom. USA)
- 1.15 „Złoty” (aktualności)
- 1.25 Dopoki się śpiewa... (mag.)
- 1.45 O zdrowiu
- 2.40 Uniwersytet TV
- 2.45 Małpa (mag. internet.)

NOVA:

- 6.00 Śniadanie z Nova, 8.30 „Arta i ego” (s.), 9.25 „Park Centralny” (s. dok.), 10.25 „Kojak V” (piet. ang.), 12.00 „To morderstwo, 12.55 „Złoty” (s.), 13.50 „Tak płynie czas” (s.), 14.35 „Szkola złamanych szkieł” (s.), 15.25 „Rozsiane IV” (s.), 15.50 Magazyn pikarski, 16.35 Wierzenia i wyobrażenia (teleturuj), 18.20 Władnie dziś, 18.25 Prognoza pogody, 18.30 Złoty (teleturuj), 18.55 Karciaż (s. dok.), 19.25 Gumowiny, 19.30 DTV, sport, pogoda, 20.00 De-ro-ma (teleturuj), 20.50 „Kobra 11” (s.), 21.00 „Ochroniarz IV” (s.), 22.30 „Złoty” (s.), 22.35 „Złoty” (s.), 23.40 Taba, 23.25 „Akta X IV” (s.), 0.10 „Zonaty z zobowiązaniami” (s.), 0.35 „Historie z zawiastów” (s.), 1.10 „Highlander IV” (s.).

PRIMA:

- 8.00 Jednorozet Kleo” (s. anim.), 8.25 „Ostatni mułhikan” (kom. czech.), 9.55 Niki nie jest doskonały (pr. rozryw.), 10.40 Program dla pań - spotkanie na tymczasie, 11.25 „Co potrafi młodość” (s. dok.), 12.00 „Ostatni mułhikan” (s. dok.), 12.55 „Antoniella” (s. dok.), 13.00 Program dla pań - rady i porady, 14.00 „Brydki kaczka” (s. anim.), 14.50 Program dla pań - Eldorado, 15.30 „Nowe przygody Czarnego Kaptura” (s.), 15.40 „Niespodziane zaskak” (s. dok.), 16.10 „Remington Steele” (s. dok.), 17.00 Program dla pań - akcja, 17.30 Minuty regionu, 17.40 Rezo (s. dok.), 18.00 Królowie grotek, 18.10 „Złoty” (s.), 18.45 Dniem regionalny, pogoda, 19.00 Dniem, 19.15 Mniem, czyli... (teleturuj), 19.40 W gwiazdach zapisane, 19.45 Show Laury V, 19.55 „Czas przyprawy III” (s.), 20.50 Złoty (s. dok.), 21.50 „Rój” (film USA), 0.30 „Złoty” (s.), 1.10 „Milagrow” (s.).

TV KATOWICE:

- 7.00 „Skrydłkanci tancerze” (s. anim.), 7.25 „Przygody kłosa wróbla Cwirka” (s. anim.), 7.35 „Bluffery” (s. anim.), 8.00 „Podróż z małą gwiazdką” (s. dok.), 8.30 Opiek, woda i podstępne wybiegi, 8.55 Weekend - co gadacie, kudy?, 9.15 TVP Katowice proponuje, 9.30 „Niespodziane zaskak” (s. anim.), 10.00 „Świat ogrodu” (s.), 10.30 „Rajd Pekin - Paryż” (s. dok.), 10.55 „Naturalni sąsiedzi” (film dok.), 11.25 „Zawody zwykłe i niezwykłe” (dok.), 11.40 „Dynamia z Driwtar” (s.), 12.30 Teatrmania, 12.45 Leci ilicie z drzewa (mag. F. Chopina), 13.10 Kobieta, kobiece, kobiece, 13.30 Świątka Kronika Filmowa, 13.45 Dance Club, 14.30 Piraci (teleturuj), 15.00 „Nasz świat” (pr.), 15.20 Sztuka patrzni, 15.30 „Wyprawy do królestwa zwierząt” (s. dok.), 16.00 „Coronation Street” (s.), 17.00 Telefonta bia (teleturuj), 17.50 Skąd ten cytat? (zabawa literacka), 18.00 Panorama, 18.10 Aktualności, 18.30 Powroty (pr. rozryw.), 19.00 Świątka high life, 19.30 „Bluffery” (s. anim.), 20.00 „Czerwony karzeł” (s.), 20.30 Gorzów - Stal Nysa (sat. kółka), 21.30 Aktualności, 22.00 Sport, 22.00 „Świat ogrodu” (s.), 22.30 „Europa, Europa” (film franc.), 0.15 „Ogniste kolo” (widowisko artystyczne).

POLSAT 1:

- 6.00 Disco Relax, 7.00 „Podaj diod” (pr. muz.), 7.30 W drodze (pr. katolicki), 8.00 „Jumani” (s. anim.), 8.25 „Power Rangers” (s.), 8.50 Kalambr, 9.20 Talent za talent, 9.50 Owalomona lista przebojów, 10.00 „Sznajtki Tekusa” (s.), 10.55 „Na zawsze” (film USA), 12.00 „Gospodarz (gr. zabawa), 13.30 „Podaj diod” (pr. muz.), 14.00 Informacje, 16.10 Złoty Sport Magazyn, 16.20 „Człowiek, którego nie ma” (s.), 17.15 „Młody Indiana Jones” (s.), 18.10 „Xena, wojowniczka księżniczka” (s.), 19.05 Disco Polo Live, 20.00 Idź na całość (show), 20.50 Losowanie Lotto, 21.00 „Nocny patrol” (s.), 21.50 „Oni żyją” (film USA), 23.40 „Opowiadania z krypty” (s.), 0.10 Playboy (s.), 1.10 „Cyberella” (film USA), 2.30 Muzyka za bari.

NIEDZIELA 28 MARCA

- 7.00 Rolniczo na świecie
- 7.10 Nasza gmina
- 7.30 Notowania
- 8.00 Poranek filmowy
- 8.25 Telekan
- 8.55 „Eliza z afrykańskiego buszu” (s.)

- 9.45 Wiadomości naukowe
- 10.00 „Ludzie w biele” (film USA)
- 11.25 „Zwierzęta świata” (s.)
- 11.55 Zaproszenie do Teatru TV: „Brand”
- 12.00 Aniol Pradki (z Warytano)
- 12.15 Czas mag. katolicki
- 12.25 Salomon (teleturuj)
- 12.50 Taśca polskie
- 13.00 Wiadomości
- 13.10 Tydzień
- 14.00 Goniec kulturalny
- 14.00 MS w bytwinarzu figurowym
- 17.00 Teleexpress
- 17.25 Smiechu warte
- 17.50 DTV (program rozrywkowy)
- 18.10 „Akademia policyjna” (s.)
- 19.00 Wyciecznica: „Gumiste”
- 19.30 Wiadomości, sport, pogoda
- 20.05 „Dom” (s.)
- 21.05 Takichśa Jedynki
- 21.35 Złoty (aktualności)
- 22.40 Pop Klan
- 23.05 Sportowa niedziela
- 23.40 „Noc na ziemi” (film USA)
- 1.45 „Niewolnictwo we Francji” (film dok.)

TVP 2:

- 6.20 Sport-telegrom
- 6.25 Echa tygodnia
- 6.55 „Dom” (s.)
- 8.25 Słowo na niedziele
- 9.35 Korzenie jedności
- 10.00 Szalone liczby (teleturuj)
- 10.30 Kreciolo
- 10.50 Polska w NATO
- 11.00 „Śluciecy zwykłych ludzi” (s.)
- 11.55 Polska w NATO
- 12.10 „Jak zachować się, to tylko w Pa-ryżu” (film ang.)
- 13.30 Polska w NATO
- 13.40 30a Ulica Szekspara
- 14.30 101 (fanta przebiegły)
- 14.50 Polska w NATO
- 15.05 Familiada (teleturuj)
- 16.35 „Złotopolczyk” (telenowela)
- 16.45 U pana Krzyśka: Do NATO marz
- 16.50 Polska w NATO
- 17.05 „Chłopi” (s.)
- 18.10 Program lokalny
- 18.35 Duży do mety (teleturuj)
- 19.05 7 dni świat
- 19.35 Cygałko do my
- 20.00 Cygałko na bis
- 20.30 Dania - Włochy (eliminacja ME w piłce nożnej)
- 22.15 Panorama, prognoza pogody
- 22.40 Rozwiązanie konkursu autobusie
- 22.50 Gustawa Herlinga-Grudzińskiego rozważania o cnotach
- 23.05 Ogród szkieł: Po co nam historycy?
- 23.35 „Encyklopedia Sztuki XX wieku” (s.)

- 2.00 Program rozrywkowy
- 7.25 Sport-telegrom
- 7.30 Polkowe nuty z Równicy
- 8.00 Tacy sami
- 8.30 Program lokalny
- 9.35 „Życie obok nas” (s.)
- 10.00 Bogusław Kaczyński zaprasza
- 11.00 „Ginące cywilizacje” (s.)
- 12.00 Spotkanie z Hanna - Barbark
- 12.30 „Cudowne lata” (s.)
- 13.25 „Balkanyssling” (s.)
- 14.45 Bogusław Kaczyński zaprasza
- 15.45 Familiada (teleturuj)
- 17.00 „Złotopolczyk” (telenowela)
- 16.00 Wembley i co dalej...
- 17.00 „Karcia Niekodena Dzyrzy” (s.)
- 18.00 Panorama
- 18.10 Program lokalny
- 18.35 Duży do mety (teleturuj)
- 19.05 Latający Cyrk Monty Pythona
- 19.35 Ale heca
- 20.00 „Nót w głowie Dino Baggio” (teatr TV)
- 21.00 Anglia - Polska (eliminacja ME w piłce nożnej)
- 23.25 Panorama, prognoza pogody
- 23.45 Słowo na niedziele
- 23.55 „Bolesne wspomnienia” (film USA)
- 1.35 Sport-telegrom

- 0.40 „Syrup z siarki i piołunu” (film ang.)
- 2.00 Sport-telegrom
- 7.00 „Mili Rupert” (s. anim.), 7.25 „Ja i moje zwierzęta” (rep.), 7.40 „Książeczka Zwiherzarda” (s. anim.), 8.05 „Bajki małego czardziejaka” (s. anim.), 8.30 Pryzmat (mag.), 8.45 W cztery światła strony (mag.), 9.05 Kozalek Opiek, 9.30 „Kudczek” (s.), 10.00 Odpowiedzi antykwaryczne (pr. porad.), 10.25 „Sztuka i rzemiosło” (s. dok.), 10.55 „Świat białki i daleki” (s. dok.), 11.20 „Zawody zwykłe i niezwykłe” (dok.), 11.35 „Europejskie rodowody” (s. dok.), 12.30 Telegia '98 (teleturuj), 13.05 Sport, 13.30 Sacrum profanum (mag.), 13.50 Klub globotera, 14.30 Budujemy mosty (teleturuj), 15.00 „Był sobie człowiek” (s. anim.), 15.30 „Drużyna marzeń” (s.), 16.00 „Coronation Street” (s.), 17.00 Ray Charles (koncert), 18.00 Panorama, 18.10 Aktualności, 18.30 Koziołki (transmisja meczu), 20.30 Złoty (s. dok.), 21.35 Klub dorosłych sympatyków rocka, 22.00 Odpowiedzi antykwaryczne (pr. porad.), 22.30 „Poznańskie” (film polski), 0.10 Muzyczne spotkania (pr. rozryw.).

POLSAT 1:

- 6.00 Disco Polo Live, 7.00 Twój lekarz (mag.), 7.15 Wystarczy cięcie, 7.30 Jesteśmy (pr. katolicki), 8.00 „Jumani” (s. anim.), 8.30 „Power Rangers” (s.), 9.00 Kalambr, 9.30 Dytynny satyrki kraju, 10.00 Disco Relax, 11.00 „Oni. Oni i pizzeria” (s.), 11.30 „Sabrina, nastoletnia czarownica” (s.), 12.00 „Zapnijaj Harriet” (s.), 12.25 „Książka w Nowym Jorku” (film USA), 14.35 „Młody Indiana Jones” (s.), 15.30 „Perla” (s.), 16.00 Informacje, 16.10 Złoty Sport Magazyn, 16.20 100% dla stu (gr. zabawa), 16.45 Miłość od pierwszego wejrzenia, 17.20 „Xena, wojowniczka księżniczka” (s.), 18.15 „W słowu Kalifornii” (s.), 19.05 Idź na całość (show), 20.00 „JFK” (film USA), 20.50 Losowanie Lotto, 21.00 „Nocny patrol” (s.), 21.50 „Oni żyją” (film USA), 23.40 „Opowiadania z krypty” (s.), 0.10 Playboy (s.), 1.10 „Cyberella” (film USA), 2.30 Muzyka za bari.

PONIEDZIAŁEK 29 MARCA

- 6.00 Kawa czy herbata
- 8.00 „Pan Złota Rączka” (s.)
- 8.20 Giedla
- 8.30 Wiadomości, prognoza pogody
- 9.45 Klechdy i bajania
- 1.10 Mama i ja (dla mamy i tryzłada)
- 9.30 Donowe przedzkoło
- 9.55 Porozumiewamy o dzieciach

- 10.05 „Dotyk anioła” (s.)
- 10.55 Smiechu warte
- 11.20 Homo Religiosus (pr. katolicki)
- 11.40 Polskie Kalwarie: Licheń
- 12.10 Agrobiznes
- 12.20 Świat, ludzie, pieniądze
- 12.30 Kierunek studia
- 12.50 Taksiwka Jedynki
- 13.05 „Corpus Christi” (s. dok.)
- 13.55 Sto lat (mag. ubezpieczeń społecznych)
- 14.15 Szatnia
- 14.35 „Wesoly Cucholand” (s.)
- 15.05 Tydzień Prezydenta
- 15.35 Teleexpress Junior
- 15.40 Rower Błęziaka (dla młodzieży)
- 16.30 „Mowa na sukces” (s.)
- 17.00 Teleexpress
- 17.25 „Klan” (telenowela)
- 18.00 Forum (pr. publicystyczny)
- 18.50 Reporter
- 19.00 Wiadomości: „Zwierzęta cudaki”
- 19.30 Wiadomości, sport, pogoda
- 20.10 „Gliniarz z dżungli” (s.)
- 21.00 „Henrik Ibsen „Brand” (teatr TV)
- 22.35 W centrum uwagi
- 22.50 Tłumaczeni historii filozofii po górniku
- 23.00 Wiadomości, sport
- 23.20 Pulska: Uznależnienie od drugiego człowieka
- 23.55 „Głonia” (film USA)
- 1.50 Zapomniane pracownice: Rusznikarniwo
- 2.10 Mistrzowie: M. Rostworowski.

TVP 2:

- 7.25 Sport-telegrom
- 7.30 Dziennik krajowy
- 7.50 Studia urody
- 8.30 Złotopolczyk (telenowela)
- 9.00 Świat kobiet
- 9.30 „Krok za krokiem” (s.)
- 10.00 „W zagrobieńiu” (s.)
- 10.30 Duży do mety (teleturuj)
- 11.00 „Jaki i Ben” (s.)
-